

Kiekvienas "Laisvės" skaitytojas, išeidamas į armiją, privalo atlikti savo šventą pareigą — surasti dėl "Laisvės" naują skaitytoją.

L A I S V Ė

"Laisvė" — darbo žmonių laikraštis. Todėl kiekvieno socialisto pareiga ją remti nusiperkant šerą už \$10.00.

No. 88

Telephone 3878 Stagg.
455 Grand Street

Brooklyn, N. Y., 1 Lapkričio (November), 1918 m.

Kaina pavienio numerio 5c.
Aštuoni puslapiai.

VIII METAI

AUSTRIJA PASIDUODA

Priima Visas Suv. Valstijų Išlygas.

VIENNOJE BIJOMA REVOLIUCIJOS IR TODĖL STENGIAMASI GREIČIAUS SUSITAIKYTI.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Paryžius, 28 d. spalio. — Čia gauta oficialis pranešimas iš Berne, kad Austrija, atsakydama prezidentui Wilsonui, priima visas jo išlygas.

Austrija priima Wilsono išlygas kaslink čecho-slavokų ir pietinių slavų.

(Prezidentas buvo pasakęs, kad Austrija privalo tartis tiesiog su čecho-slavokais ir pietiniais slavais, kurių nori įsisteigti neprigulmingas valstybes.)

Sakoma, kad Austrija paskelbia esanti pasirengusi tuojaus pradėti tarybas, nepaisant kuomi pasibaigs kitų tarybos, ir prašo Wilsono griebtis tinkamo veikimo, kad sustabdyti kariavimą ir padaryti taiką.

Austrijos atsakymas esąs pažymėtas 28 d. spalio, Vienoje, ir pasirašytas grafo Juliaus Andrassy, naujojo užsienio reikalų ministerio.

Austrijos atsakymas prezidentui Wilsonui štai kaip skamba:

"Atsakydama į prezidento Wilsono notą iš 19 d. šio mėnesio, kuri buvo adresuota Austro-Vengrijos valdžiai ir užreikšė prezidento pasiryžimą kalbėti tiesiog su Austro-Vengrijos valdžia apie karės sustabdymą ir taiką, Austro-Vengrijos valdžia turi garbę apreiškinti, kad, sutikdama su pirmesniais prezidento paskelbimais, jina sutinka taipgi ir su paskiausioje notoje išreikšta nuomone apie Austro-Vengrijos žmonių teises, ypatingai čecho-slavokų ir pietinių slavų.

"Taigi, Austro-Vengrija priima visas išlygas, kaip jos buvo prisiūstos.

"Priimdama visas prezidento paskirtas išlygas, Austro-Vengrija nemato jau jokių kliūčių pradėjimui tarybų apie taiką.

"To viso dėlei, Austro-Vengrijos valdžia apreiškia esanti pasirengusi, nelaukiant kitų tarybų pasekmių, pradėti derybas apie taiką tarpe Austro-Vengrijos ir priešingųjų valstybių ir apie greitą sustabdymą karės veikimo visuose Austro-Vengrijos frontuose.

"Jina prašo prezidento Wilsono būti tiek maloniu, kad tuojaus pradėti tame reikale veikti."

London, 28 d. spalio. — Čia gauta žinių, kad Vien-

noje jau nejuokais bijomasi revoliucijos.

Didkunigaikščiai pasislėpė Godollo pilyje, o imperatorius Karolius, sakoma, greitai laiku išvažiuos į Debrecziną.

Tris didkunigaikščiai yra tai Austrijos valdono sūnai.

(Godollo pilyje, 15 mylių į šiaurę nuo Budapešto, randasi karališkas palocius. Debreczin, 116 mylių į rytus nuo Budapešto, tai pramonės miestas, turintis apie 75,000 gyventojų.)

Turkija Prašo Taikytis.

Vokietijos reichstogas suvaržė kaizerio galybę.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Copenhagen, 29 d. spalio. — Šiandien čia gauta žinių, kad Turkijos valdžia pasiūlė taktininkams tuoj taikytis.

Sakoma, jog tasai pasiūlymas padarytas Turkijos visai atskirai nuo kitų jos buvusių taktininkų.

Iš Budapešto ateina žinių, kad didkunigaikštis Juozas išleides proklamaciją, kurioje sakoma, jog imperatorius Karolius pavedęs jam sutaisyti visuotiną Vengrijos neprigulmybę.

Proklamacijoj sakoma, kad tuoj bus pasistengta susitaikyti ir Vengrija prisidės į tautų ligą. Jos svarbiausias siekis esąs išlaikyti savo šalį cilybėj.

Laikraštis Politiken gavo pranešimų iš Viennos, kad Vengrija jau galutinai sukilo ir suorganizavo neprigulmingą anti-dinastišką valstybę, vadovaujant grafui Karoliui, išvien su čechais ir pietų slavais.

Karolyi liko išrinktas pirmininku tautinės tarybos ir buvo labai iškilmingai priimtas atvykus jam į Budapeštą. Susirinkusios minios jį pasakė, kad Austrijos imperatorius nepripriemė jo patarimo duoti Vengrijai didesnę liuosybę ir tuomet prisiejo apšaukti visai neprigulmingą valstybę.

Berlyno pranešimas sako, kad Vokietijos valstybės taryba užgyrė billių, kuriuomi pataisoma Vokietijos konstitucija taip, kaip tą priėmė reichstogas.

Valstybės taryba, arba bundesrat, atstovauja atskiras Vokietijos valstijas; reichstogas gi atstovauja visą Vokietiją. 61 valstybės tarybos narys esti paskiriami atskirų valstijų valdžių kiekvienai sesijai, gi reichstago nariai, kurių yra 397,

yra renkami balsavimu ant penkių metų.

Iš Zuricho praneša, kad Austro-Vengrijoj prasidėjo naminė karė. Daugely vietų siaučia maištai ir sukilimai. Gyventojai visur reikalauja tuoj baigti karę.

Kadangi Austrija nebeduoda Vengrijai maisto, tai pastaroji neduoda Austrijai anglių.

Revoliucionierių pulkai veja austro-vengrų kariume ne iš Juodkalnijos (Montenegro). Sukilėliai jau užėmė miestus Miksie, Berane, Scutary ir Ricka. Austrijos general - gubernatorius jau išbėgo iš Juodkalnijos sostinės, Cettinje.

TALKININKAI GREIT PASKELBS KARĖS SUSPENDAVIMO IR TAIKOS IŠLYGAS.

Austrija vėl prašo kuogreičiausiai sustabdyti karę.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 29 d. spalio. — Ši vakarą Londone gauta žinių, kad Versailles konferencija, kuri plenuoja Vokietijos pasidavimo išlygas, jau susitarė svarbiausiuose karės suspendavimo punktuose. Dabar tos išlygos bus paduotos apsarstyti militariams komandieriams.

Sakoma, kad galutinos taikos išlygos bus paduotos Vokietijai sykiu su išlygomis laikinam karės sustabdymui.

AUSTRIJA KREIPIASI Į LANSINGĄ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Austrijos užsienio reikalų ministeris, grafas Andrassy, pasielgė visai nepaprastai adresuodamas meldimą sustabdyti karę stačiai valstybės sekretoriui Lansingui, vieton, kaip tas paprastai daroma, siūsti savo notą per neutralės šalies tarpininkystę.

Šis faktas parodo Austrijos norą vesti derybas stačiai su Suvienytomis Valstijomis.

Tuo pačiu laiku Austrija pasiuntė savo notą telegrafu visoms taktininkų valdžioms su prašymu, kad jos tuoj notą paremtų. Tas taipgi yra priešinga visiems diplomatiškiems papročiams. Tas viskas aiškiai rodo, kaip labai Austrijai reikalinga kuogreičiausiai susitaikyti. Tą jos norą dabar dar padidgina naujas užpuolimas italų fronte.

Iš Viennos praneša, kad grafo Andrassy'o atsišaukimo tekstas telegrafu pasiektas Francijos, Anglijos, Japonijos ir Italijos valdžioms, "meldžiant jų pritarimo ir užuojautos Austrijos padarytiems pasiūlymams."

Taika Artinasi

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, 29 d. spalio. — Pasaulio nuotikiai sparčiai formuojasi taip, kad vienatimis centralėms valstybėms išlygomis liksis "visuotinas pasidavimas."

Padėjėjai dingsta.

Teutonų padėjėjai vienas po kitam dingsta ir parpuola, parblokti priešų spēka. Todėl tai visur jaučiama, kad Versailles susirinkusi karinė taryba, kuri išdirbs taikos išlygas, išneš reikalavimą visuotino pasidavimo.

Anksčiau ar vėliaus Vokietija turės tas išlygas priimti. Jeigu jinai nepasiduotų, vietos žinovai sako, tai ji galėtų gal dar metų-metus muštis gindama savo ribas. Jeigu gi ji pasiduos, tai taika tuojaus įvyks. Šios dienos nuotikiai verčia net konservatyvius tēmytojus tikėti, jog didžioji karė jau ištikrųjų artinasi prie pabaigos.

Austrija prašo atskiro taikos. Yra žinių, jog ir Turkija to paties meldžia. Prispauostios Austrijos tautos — čecho - slavokai, pietų slavai — reikalauja taikos ir neprigulmybės. Austrija pasiuntė prezidentui Wilsonui pranešimą, kad jina sutinka su jo reikalavimu duoti toms pavergtoms tautoms tą, ko jos reikalauja.

Vengrija jau baigia nekruviną revoliuciją ir jau skaitosi neprigulminga valstybe.

BERGERIS VĖL TAPO AREŠTUOTAS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Milwaukee, Wis., 28 d. spalio. — Šiandien čia areštuoti ir pastatyti po užstatu šeši Wisconsin socialistai, tame skaičiuje ir buvęs kongresmanas V. Berger. Juos įtaria peržengime špiogavimo įstatymo. Teisėjas pastatė Bergerį po \$10,000 užstatu; kitus gi po \$5,000 kiekvieną. Bergerio apkaltinimas susideda iš 30 atskirų jam užmetamų prasikaltimų, paremtų ištraukomis iš jo laikraštyje tilpusių straipsnių.

Kiti suimtieji yra: Edmund T. Melms ir Oscar A. meringer, socialistų kandidatai į kongresmanus; valstijos senatorius socialistas Louis A. Arnold, mergina Elizabeth Thomas, pirmi-ninkė soc. spaudos kompanijos, ir Leo Krzycki, buvęs Milwaukee mieste soc. aldermanas.

Bergeris ir kiti penki liko areštuoti federalės valdžios maršalo, pasiremiant federalių prisaikintųjų teisų išduotais apkaltinimais.

Sėjų išduotais apkaltinimais.

SOCIALISTAI REIKALAUJA ISIRINKTI LIEBKNECHTĄ VOKIETIJOS PREZIDENTU.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, 28 d. spalio. — Bavarijos socialistai reikalauja įsteigti Vokietijoj respubliką, kurios prezidentu būtų Liebknechtas. Tokių žinių šiandien gavo vietiniai diplomatai.

Municho neprigulmingieji socialistai aštriai smerkia socialistus didžiumiečius, kurie pasivelijo save paverstį kaizerio pastūmdėlius. Socialistai kalbėtojai reikalauja tuoj taikytis atsikant nuo visų Vokietijos pretenzijų prie Alzase - Lotraine, Poseno ir Danzigo ir atlygint už visus nuostolius Belgijoj ir šiaurinėj Francijoj, taip-pat, kaip ir už submarinų padarytus nuostolius.

Berlynas prašo pertraukti Karės Veikimą.

ATSAKYME WILSONUI SAKOMA, JOG CIVILĖ VALDŽIA KONTROLIUOJA MILITARĖ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Copenhagen, 28 d. spalio. — Vokietijos atsakymas į vėliausią prezidento Wilsono notą štai kaip skamba: "Vokietijos valdžia priima ir pripažįsta Suvienytų Valstijų prezidento atsakymą."

"Prezidentui žinomos tos toli siekiančios permainos, kurios jau įvykintos ir kurios dar vyknamos Vokietijos konstitucijiniame surėdyme ir žinoma, kad taikos derybas veda žmonių valdžia, kurios rankose, tikrenybėje ir sulyg konstitucijos, randasi galybė daryti galutinas sutartis ir sprendimus.

"Militarė valdžia taip-pat yra tai žmonių galybei paduota.

"Dabar Vokietijos valdžia laukia išlygų pertaukimui karės veikimo, kas turės būti pirmu žingsniu prie teisingos taikos, kaip tai yra prezidentas savo proklamacijoj paskelbęs.

(Pasirašo) "Solf".

TURKŲ SUKILĖLIAI ATAKUOJA VOKIETIUS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Athenai, 29 d. spalio. — Iš Turkijos ateina žinių, kad Konstantinopoly iškilo didelės riaušės. Smyrnoje taipgi žmonės sukilo. Abiejuose miestuose turkai maištiniškai užpuldinėja vokiečius.

KARĖS ŽINIŲ SUTRAUKA

ITALAI VIENA DIENA PAEMĖ 10000 NELAISVIŲ

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 29 d. spalio. — Italų ir anglų kariumenė, kuri dabar šluoja austrus ir jų taktininkus iš Italijos, šių naktį jau pasiekė Monticano nuo užpuolimo pradžios paimta jau daugiau neg 40 mylių fronte.

Monticano — tai maža upelė apie 6 mylios į šiaurį nuo Piave upės, ir bėga ji veik paraleliškai su pasta-rają.

10,000 belaisvių.

Neoficialis pranešimas skelbia, kad vienos dienos laike paimta virš 10,000 austrų kareivių. Jau pirmiau buvo suskaičiuota 15,000 belaisvių, taip kad viso labo nuo užpuolimo pradžios paimta jau daugiau 25,000.

Tas pats pranešimas sako, kad išviso taktininkai paėjo pirmyn jau apie 9 ir pusę mylių.

AMERIKIEČIŲ KANULĖS BOMBARDUOJA PRIEŠO GELŽKELIUS.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amerikiečių armija šiaurvakaruose nuo Verduno, 29 d. spalio. — Amerikiečių didžiosios kanulės šiandien bombarduoja svarbią gelžkelio liniją Conflans rajone. Taipgi bombarduojama didelė priešų kariumenės stotis palei Mangiennes.

Conflans linija yra tuoni svarbi, kad ji suriša visas priešų pozicijas su Metz tvirtove. Conflans bombardavimas tęsėsi visą dieną.

AMERIKIEČIAI PATAISĖ SAVO POZICIJAS.

Veikimas vakarų fronte sumažėjo.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Rytuose nuo Meuse upės, kur amerikiečiai vis veržiasi tolyn, vokiečiai regimai rengiasi pasitraukti į naują apsigynimo liniją. Dabar generolo Pershingo kareiviai jau apsikasė gana toli šiauruose nuo Belleau miško ir abelnai pagerino visas savo pozicijas rytiniame Meuse kalnų šone. Į vakarus nuo tos upės vakar buvo užimtas miestelis Clery-le-Grand ir dar šis-tas laimėta.

Pėstininkų mūšiai anglų ir belgų frontuose veik visai pasiūlė. Šiandieniniai Londono karės valdybos pranešimai skelbia vien apie artilerijos veikimą ir patrulinų susirėmimus. Vienok generolo Haigo kareiviai

jau užėmė dalį Mormal miško, pietuose nuo Valenciennes, ir kas valandą laukiama naujo mūšio, kad apsiiausti Valenciennes.

LUDENDORFAS REZIGNAVO.

Žmonių valdžia kontroliuos Vokietijos armiją.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, 28 d. spalio. — Pereitą naktį pranešta iš Berlyno, kad generolas Ludendorfas rezignavo ir kad militarė komanda pavestą civilės valdžios kontrolėn.

Vėliaus soc. laikraštis Vorwaerts paskelbė visą reformų billiaus tekstą, kuriame telpa sekančios radikalės permainos:

"1. Karė gali būti pradėta tik su pritarimu reichstago ir bundesrato (valstybės tarybos).

"2. Kancleris gali užimti savo vietą tik tol, kol jisai turi pilną reichstago užsitikėjimą.

"3. Kancleris atsako už politinį kaizerio veikimą, o kancleris ir visi ministariai atsako už savo darbus prieš reichstagą ir bundesratą.

"4. Paskyrimas, paaugštynimas ir atstatymas armijos ir laivyno viršininkų turi būt užtvirtinamas kanclerio parašu. Karės ministras išduoda iš savo darbų atskaitą reichstagai."

Karės viešpats nuverstas.

Amsterdam, 27 d. spalio. — Šiandien Berlyne oficialiai paskelbta apie atsistatydinimą generolo Ludendorfo.

Kiti pranešimai iš Berlyno skelbia nelauktą ir daug reiškančią žinią, kad reichstogas milžiniška balsu didžiuma priėmė tą billių, kuriuomi militarės valdžios kontrolė pavedama civilėi valdžiai.

Pranešime minima, kad tas gali privest prie svarbaus politinio krizio.

AUSTRIJOJ GYVENANTI VOKIEČIAI ĮKURĖ NAUJĄ VALDŽIĄ.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Paryžius, 29 d. spalio. — Iš Viennos praneša, kad Austrijoj gyvuojančių vokiškų partijų pildantysis komitetas įkūrė naują valdžią ir nutarė pasiūsti prezidentui Wilsonui atskirą taikos notą.

Viennos laikraštis Arbeiter Zeitung stačiai sako, kad Vokietija ir Austrija nevilkinant pasiduos.

LAIKRAŠČIŲ IR GYVENIMO APŽVALGA

Kokie mes geri!

Nuo pat pradžios Rusijos revoliucijos "Naujiens" ne tik kritikavo kairiuosius socialistus, bet juos plūdo kiek galėjo ir kaip išmanė. Visų buržuazinių korespondentų prieš bolševikus raštai, visokie išmisalai, visokios nesąmonės "Naujiensose" rado sau vietos, tie visi raštai buvo išversti ir talpinti dar gi su redakcijos užgyrimu. Bet už tai "Naujiensose" nebuvo vietos kairiųjų socialistų raštams, jos neperspausdino nei vieno straipsnelio tokių rašėjų, kaip kad Nuorteva, Reedas ir kiti, jos savo skiltį nedavė nei vienam straipsneliui parašytam Lenino, Trockio ir kitų kairiųjų socialistų.

Taip ėjo iki šiam laikui. Bet dabar, staiga, "Naujiens" parodė savo "bešliškumą" — ėmė ir pagarsino, kad savo skiltįse atidaro diskusijas apie bolševikus. Žiūrėkite, kokie mes geri, kokie "bešliški", duodame vietos "visiems". Lai dabar ir kairieji socialistai rašo į "Naujiens", lai ir jie išreiškia savo mintis mūsų laikraestyje.

Ir štai, atsiranda kelias lengvatikių kairiųjų socialistų, kurie nusikrausto į "Naujiens" ir ten pradeda ginti savo poziciją. Jie, matomai, tiki, kad "Naujiens" jau pradeda atvirsti į "gerą kelią". Ne, draugai, "Naujiens" jau neatvirs į gerą kelią, jos kaip iki šiol važiuoja su visokiomis "demokratijomis" savomis vėžėmis, taip ir toliau važiuos. Atidarymas diskusijų apie bolševikus, yra tik veidmainystė ir norėjimas lengvatikių kairiųjų akcise pasirodyti neva "bešliškais", duodančiais vietos ir vieniems ir kitiems, — tai noras pasigauti lengvatikių ir patraukti juos savo pusėn.

Bet mums rodosi mažai tokių lengvatikių atsiradęs, nes dabar didžiama darbininkų protauja ir permato visas diplomatinės gudrybes.

Irgi "kritikas".

Mes gyvename nepaprastose aplinkybėse. Kiekvienas skaitomės "autoritetu", kiekvienas griebiamės kritikos ir "kritikuojame"... Pastaromis dienomis atsirado "Naujiensose" nepaprastas "kritikas" tūlas A. Ž-tas, kuris pradėjo "kritikuoti" "Laisvės" bendradarbių už pagyrimą L.M.P.S.A., kad pastarasis eina tikru darbininkišku keliu ir kad Susivienijimo suvažiavimas išnešė rezoliuciją, pagedaujanti toliau laikytis nuo visokių tarybų ir laisvių fondų, bet eiti tuo keliu, koku eina tarptautiniai socialistai.

Minėtas "kritikas" prirašė frazių, šūkavimų, šmeižimų, bet nei vieno faktelio nepažymėjo, kad mūsų bendradarbis būtų neteisybę rašęs. Jis nei neužsiminė, kad L.M.P.S. neprivalėtų kištis į

politiką. Ir kaip čia užminsi, juk L.M.P.S. organizacija politiška. Vadinasi, ji privalo politikoje dalyvauti. Visų kitų šalių panašios moterų organizacijos irgi yra politiškos ir visą laiką jos ėjo ir eina tuo keliu, kuriuo eina tarptautiniai socialistai. Tai kodėl-gi lietuvės negali taip pasielgti?

Mat, šūkauti ir eiles proza rašyti daugelis gali, tai mano, kad tuo pačiu tonu galės ir kritikas varyti, bet kritikoje išeina kas kita. p. A. Ž-tas vieton tapti kritiku, vieton argumentais sukurti "Laisvės" bendradarbių, pasilikio šūkautoju, deklamuotoju ir plūdiku savo oponento. Pasiskolinti nuo savo mokytojo žodį "bolševikuojantis", tai dar nereikia būti kritiku. Kritiku reikalinga faktų, o ne skolinų žodžių, iš kurių prozoje galima plūdimą pagaminti.

Ar tas išgelbės?

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Austrija apimta revoliucinės liepsnos: visos tautos tautelės skelbiasi savytovėmis, Kroacijoje revoliucija, sukilėliai mušasi su valdžios šalininkais. Ministeriai atsiskako nuo savo vietų ir jieško saugių kampelių, kad pasislėpus nuo žmonių keršto, kuris kasdien didėja. Tveriasi darbininkų ir kareivių atstovų tarybos, į kurias spiečiasi kairieji socialistai ir jų simpatikai. Diena iš dienos laukiama to, kas 1917 metų pradžioje įvyko Rusijoje.

Valdžia ir buržuazija, matydama tokį pavojų, jieško krogreičiausio išsigelbėjimo. Ji pranešė Suv. Valstijų prezidentui Wilsonui, kad jau pasiduoja talkininkams ir kokias jie išstatys išlygas, ant tokių ir taikinsis, nepaisydama į tai, ar jos kaiminikos sutiks su tuo, ar bus priešingos. Austrija gyvadiu maldauja krogreičiausiai pertraukti mūšius visose jos frontuose ir užvesti taikos tarybas. Ji mano, kad tas dar galės sulaukyti sutriuėjusią valdžią, kad revoliucinis judėjimas sumažės, tuo tarpu iš frontų kareivius galima bus pavartoti revoliucionierių numalšinimui. Bet ar tas išgelbės? Ar valdžios, kuri jau atgyveno savo amžį, plėnai išsipildys? Ar jai, sykiu su buržuazija, pavyks ant toliaus valdymo vadeles savo rankose išlaikyti? Mes draugai galime sakyti, kad ne. Revoliucinė liepsna ant tiek išsiplatinęs, kad jau vargiai atsiras tokia įjega, su kurios pagelba dabartinė valdžia galėtų užsilaukyti. Visokie bandymai, visokios priemonės, vartojamos revoliucijos nuslopimui, yra ne kas kitas, kaip tik pilamais ir ugnį aliejus.

Negeriau dalykai stovi ir Vokietijoje. Ten labai smarkiai darbuojasi taip vadina-

mi neprigulmingieji (kairieji) socialistai. Nespėjo iškalėjimų išleisti kairiųjų socialistų vadų — Ditmaną, Liebknechtą ir kitų, kaip jie tuojaus ėmė prakalbas sakyti reikalaudami nuversti kaizerį ir įkurti demokratine respubliką. Valdžia pasijuto bejėgė jų agitaciją sulaukyti. Bandė uždaryti laikraščius, kurie išspausdino jų kalbas, bet čia darbininkai apskelbė generalį streiką ir valdžia nulenė savo galvą prieš darbininkų gale. Po visą Vokietiją neprigulmingieji socialistai rengia mitingus, sako prakalbas, kurios paskui užsi- baigia demonstracijomis ir reikalavimu greito kaizerio prasišalinimo. Kaizeris nusiminęs jau išsižada savo sosto ir prašosi, kad jį paskirtų amžinu šalies prezidentu su apbrėžiuota gale, tokia gale, kokią turi Anglijos ir Belgijos karaliai. Jis irgi lenkia savo galvą prieš revoliucinį proletariatą, kuris iki šiol tylėjo.

Bet ką sako minios? Ką sako revoliucinis proletariatas? Minios, revoliucinis proletariatas vaikščioja gatvėmis ir šaukia, kad tuojaus būtų kaizeris nuverstas ir šalies pirmu — vyriausiu — prezidentu būtų aprinktas Karolius Liebknechtas — kairysis socialdemokratas, kurį kaizeris buvo įkėšęs į kalėjimą, laikė kelis metus ir tik miniai pareikalavus, priverstas buvo atidaryti kalėjimo duris ir išleisti ant liuosybės.

Generolai vienas po kitam bėga nuo savo vietų ir, kaip sakoma, slaptai organizuoja kontrevoliucionierių, kad palaikius kaizerį ir jo valdžią. Reichstagas kasdien skelbia naujas reformas, leidžia naujus įstatymus ir tuo mi mano užbovyti proletariatą, mano sulaukyti revoliucinį judėjimą. Žodžiu, kaip valdžia, taip ir buržuazija, prie kurios šliejasi ir dešinieji socialdemokratai, deda visas pastangas, "reformuoja" šalį, kad tik užbovinus darbininkus, kad tik juos kaip nors apkvalifikuos ir sulaukius nuo revoliucinio judėjimo, bet jau per vėlu. Jau po laikui tie ponai griebiasi visokių "reformų", kuomet pati liaudis, pats proletariatas pradeda savas reformas gyveniman vykdyti.

"Apžvalgos" No. 8. Jau išėjo iš spaudos "Apžvalgos" No. 8. Tame numeryje telpa šie straipsniai: "Darbininkai ir Buržuazija"; "Darbininkai ir Buržuazija"; "Progresyvė Visuomenė"; "Kaip mokintis"; "Kas Naujo Soc. Partijos?"; "Nuomonių sukūrysi"; "Keliatas mažų pastabėlių ir Sąjungos reikalai. Pastarųjų gana daug, jie užima didesnę "Apžvalgos" dalį.

Iš Pild. Komiteto tarimų matome, kad nuo šio laiko "Apžvalga" redaguos draugai J. Baltrušaitis ir V. Rudaitis.

"Apžvalga" eis du kartu mėnesyje.

L.S.S. Pild. Komitetas nutarė "Apžvalga" leisti du kartu mėnesyje. Iki šiol ji

ėjo sykį mėnesyje. Reikia pripažinti, kad "Apžvalga" sykį leidžiant į mėnesį, jokių būdu joje negali sutilpti visi Sąjungos reikalai, kurių tie daug yra. Mūsų supratimu, netik ją reikia leisti du sykį į mėnesį, bet dar ir padidinti. Juk dabar tiek daug įvairios medegos, tiek daug naujai iškylančių klausimų, kurių Sąjunga negali paleisti, nes viena "Apžvalga" išeina labai retai, o ant- ra — labai maža, nėra vietos dėl straipsnių.

Išleis naujas knygas.

L.S.S. Lit. Komitetas nutarė, kad Sąjunga išleis Boudino knygą "Theoretical System of Karl Marx" ir Bogdanovo "Politinė Ekonomija". Mūsų literaturoje tokių raštų kaip tik ir trūksta. Ypatingai pagedaujama Bogdanovo "Politinė Ekonomija". Girdėjome, kad švenčioniškis verčia Bogdanovo "Vvedienije v Politicheskuju Ekonomiju" ir jeigu dabar bus išversta ir išleista "Političeskaja Ekonomija", tai šioje šakoje turėsime dvi puikias knygas.

Archangelske, kaip praneša telegramos, neseniai įvyko rinkimai į miesto dūmą ir rinkimuose laimėjo socialistai, nors buržuazija irgi gavo pusėtinai daug balsų.

Pažymėdama tą faktą, "New Yorker Volkszeitung" klausia: svarbiausia yra žinot, kokie "socialistai" laimėjo. "Volkszeitung" duoda į tą klausimą ve kokią atsakymą: sulyg paprastu supratimu buržuju Rusijoje šiandien skaito visus tuos, kurie eina prieš sovietus, gi socialistai tai tie, kurie eina už sovietus, vadinasi bolševikai ir kairieji socialrevoliucionieriai.

Jeigu tas išvedimas pasitvirtins, tai mes galėsime priėti priėjomų pasekmių: kairieji laimėjo ir Vladivostoke ir Archangelske, nežiūrint to, kad prieš juos vedama karė.

SUKIRŠINO "BROLELIUS"

Ik šiol tarpe demokratų ir republikonų partijų viešpatavo tikra brolybė. Buvo tikėtasi, kad šių metų rinkimai bus "pavyzdgingiausi", nes kur tik buvo matyti raudonasis pavojus, kur tik socialistų įjega išrodė didesnė, ten demokratai su republikonais susivienijo ir bendrai prieš socialistus ėjo. Bet štai iškilo netikėta "katas-trofa": Wilsonas parašė atsisaukimą kviesdamas visus balsuoti už demokratų partijos atstovus. Tuomi savo atsisaukimu sukiršino brolelius, pradėjusius vietomis jau bendrai veikti. Republikonai labai išsižeidė ir tuojaus viešai užprotstavė. Tarpe kongresmanų irgi kilo ginčų. Žodžiu, tarpe tų dviejų partijų kilo "revoliucija" ir sakoma, kad šie rinkimai bus vieni iš aštriausiu — prasidės smarkiausia kova tarpe republikonų ir vienos pusės ir demokratų iš kitos pusės.

Paviršutiniai pažvelgus į dalyką, rodosi nereiktų nei

peštis, nes kaip republikonų, taip ir demokratų nei programos, nei veikmo taktika nesiskiria, kaip vieni, taip ir kiti atstovauja kapitalistų klesos reikalus, kaip vieni, taip ir kiti spaudžia darbininkus, kaip vieni, taip ir kiti kovoja prieš socialistus. Vienok dabar susipešė ir žada smarkiai peštis.

Kodėl taip? Mes žinome, kad kiekvienos partijos kandidatai, tapę viršininkais, paskui savo kolegoms suteikia šiltas ir pelningas vietas. Ir štai kiekviena partija, arba, geriau sakant, tų partijų lyderiai, deda visas pastangas, kad tik išrinkus savo kolegas. Vadinasi, jeigu bus didžiama demokratų, tai jų kolegos viešpataus ir turės šiltas vietas, o republikonai laizysis ir atbulai.

Kokia nauda bus darbininkui, jeigu vienos ar kitos partijos kandidatai taps išrinkti? Jokios naudos nebus. Mes jau minėjome, kad abidvi partijos atstovauja kapitalistų reikalus ir jeigu tarpe jų iškilą kova, tai ne dėl visuomenės labo, ne dėl darbo žmonių klesos reikalų, bet dėl savo kišenių padidinimo, nes ir vieni ir kiti nori daugiau pasipelnyti ir vieni ir kiti varžosi už šiltesnes vietas. Dėl darbininkų tas pats bus ar demokratų kongrese sėdės, ar republikonai. Jų jungas nepasilengvins nei ant uncijos.

Jeigu darbininkai nori, kad valdžia jų reikalais rūduduoda į tą klausimą ve kokią atsakymą: sulyg paprastu supratimu buržuju Rusijoje šiandien skaito visus tuos, kurie eina prieš sovietus, gi socialistai tai tie, kurie eina už sovietus, vadinasi bolševikai ir kairieji socialrevoliucionieriai.

Jeigu tas išvedimas pasitvirtins, tai mes galėsime priėti priėjomų pasekmių: kairieji laimėjo ir Vladivostoke ir Archangelske, nežiūrint to, kad prieš juos vedama karė.

"Tautų Liiga"

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Smulkiosios buržuazijos vadai jau seniai skelbia, kad šioji karė turi užsibaigti sudarymu "tautų liigos" (sandoros), kuri apsaugos pasaulį nuo karių ateity. Valstybė kuri prasižengs tautų sandorai ir pradės karę, bus baudžiama visų kitų susidėjusių valstybių.

Mes visuomet skeptiškai, jeigu daugiau nepasakius, žiūrėjom į tą sumanymą, nesa pamatinę priežastis, kuri veda prie karių, anaipatol neprašalinama, o ta priežastis tai imperialistinių valdžių varžymosis ir lenktyniavimas.

Dabartiniai atsitikmai kaip sykis patvirtina mūsų mintį. Kapitalistines valstybes ėda konkurencijos ir plėšraus pavydo vėžys ir tik socialė reforma ir perėjimas valdžios į darbininkų rankas gali prašalint karės.

Apie tautų liigą dabar vedama didelės diskusijos ir

patsai klausimas apie panašios liigos sudarymą vis labiau ir labiau skęsta miglose.

Talkininkai, kurie dabar eina prie laimėjimo, bent dauguma jų įsivaizdina "tautų liigą," kaipo "talkininkų liigą," kurioj neturės vietą konkurentai. Pulkinkas Rooseveltas, kuris niekuomet nesislepia ginąs interesus dabartinės buržuazinės visuomenės, atvirai pasakė savo prakalboj New Yorke laike Lafayette dienos apvaisčiojimų, kad jeigu ir įsikurs panaši "tautų liiga," tai joje neturės būti vietos Germanijai, Turkijai, bolševikų Rusijai ir Austrijai. Vadinasi, Roosevelto nuomo ne, tautų lygybės negali būti. Tasai pats Rooseveltas toje pat savo prakalboje išsijusęs agituoja už tolymesnį apsiginklavimą. Jiszi sako: "mes turime auginti savo locną spēką dėl mūsų apsiginklavimo" (žiūrėk Literary Digest No. 1486).

Rooseveltui pritaria labai daug laikraščių ir, žinoma, visupirmausia New Yorke "Tribune" ir Bostono "Tribune." Ta pažiūra, nuogai militariška, galų gale paims viršų, kaip aiškiai rodo ekonominio ir politinio plėtojimos krypsnys.

Britanijos valdančioji kleso begalo šaltai žiūri į "tautų liigą," su vienu beveik tik išėmimu dienrašcio "Daily News" ir kelių liberalų savaitraščių. Labai šaltai žiūri į tą dalyką ir Lloyd George ir užsienių dalykų ministeris Balfour. Pas juos nekyla net klausimo apie įsileidimą į liigą Vokietijos, bent tol, kol ji "nepasitaisys." O ką reiškia tie "pasitaisymai" mes jau gerai žinome.

Francijos valdančiosios klesos irgi šaltai žiūri į "tautų liigą," bet užtat tokis organas stambaus kapitalizmo, kaip "Temps" pripažįsta po kare tam tikras speciales sandoras tarpe atskirų tautų.

Tautų sandora, kurion lygiu balsu įėitų visos kapitalistinės valstijos, jų tarpe Austrija ir Vokietija, yra labiau sapnas, negu realybė. Kapitalistiški interesai įvairių šalių jau dabar rengiasi prie uolios ekonominės karės po šiai kare, o ne prie politišku lakštingalų čiulbėjimo. Dabar jau vis labiau balsai kyla apie boikotus, apie ekonominį išmušimą iš pozicijų ir panašios rūšies straipsnių tiek ir tiek gali me rasti New Yorke Times'e, Sun'e, Tribune ir kituose.

Prie šitų aplinkybių, kurios dėl komercijos pasaulio yra normalės, visos šnekos apie brolišką sugyvenimą yra tai sapnas nedakepusių socialpacifistų ir socialpatriotų, kurie savo dailiom šnekom nori atšpint konkurencijos dantis.

Darbininkų klesos pažiūra, nuosakiai ir be jokio kompromiso išreikšta, nesutinka su socialpacifizmo giesmėm. Klausimo išrišimą mes matom griežtose pamatinėse permainose, kurias gali įvykinti tie žmonės, kurių nuomones mes išreiškia-

me ir kurie nejieško sau įkvėpimo buržuazijos užpekyje.

ORLAIVYSTĖS PROGRESAS.

Po šios karės galima laukti nepaprasto progreso orlaivystėje. Žmonės lekiuos oru, nelyginant paukščiai, kuomet ta energija, kuri dabar suaukvojama karinėje orlaivystėje, bus suvartojama įtaisymui pasaziurinių susinešimų, pačtos siuntinių dastatymui, o gal net ir prekių gabėnimui.

Pačtinis susinešimas tarpe New Yorke ir Washingtono virto visai nepavojingu, regulieriu bizniu. Tą patį galima pasakyti apie pačtos kelią tarpe New Yorke ir Chicagos. Ispanijoje pačtos linija eina oru tarpe Madrido ir Barselonos, o Austrijoje tarpe Viennos ir Lvovo. Vokietijoje, veikiausia, taip pat įtaisyta orinės pačtos linijų, bet apie jas man nieko nežinoma.

Francijoje orlaiviai regulieriai nešioja pačtą tarpe Paryžiaus ir uosto Saint Nazaire, kuris randasi ant Atlantiko. Pačtos orlaiviai lekiuoja tarpe Nizzos ir salos Corsika, darydami tokią ilgą kelionę, kuriai atlikti garlaiviai turi gaišti apie tryliką valandų. Daroma jau plėnai, kad pačtos orlaiviai regulieriai lakstytų tarpe Paryžiaus ir Londono, tarpe Paržiaus ir Rymo ir kad Nizzos - Corsikos linija būtų pratęsta iki šiaurės Afrikos kolonijos Tuniso.

Tuo tarpu, didžiama lekiu jančių mašinų turi tik po vieną motorą, bet ateitis priguli mašinom su dviem ar keliatu motorų, nes tuomet pavojus lekiuojimo susimazins iki minimumo.

Ligi karės Francijos aviacijos biudžetas siekė tik 9 milijonų dolerių ir metus. Gi karės laiku tasai biudžetas pasiekė šimtą milijonų ir bus padėta daug rūpescio, kad tas biudžetas nesumazėtų karei pasibaigus.

Dabar visai rimtai jau kalbama apie regulierius pasaziurinius susinešimus per Atlanto vandenyną. Laukiama tik karės pabaigos, kuomet žmonių energija galės būti suvartojama kultūros kėlimui.

S.

Suvienytose Valstijose yra 30,000,000 žmonių, priklausančių prie kokios nors bažnyčios ir — 50,000,000 žmonių, nepriklausančių prie jokios bažnyčios. Visos bažnyčios paskirstytos tarpe 156 tikybų. Tame visame yra begalo didelis blogumas. Kame tas blogumas? gi tame, kad tos visos bažnyčios nėra suvienytos skelbime teisybės ir žmogaus teisių, bet, viena su kita konkurudamos, skelbia nesveiko proto haliucinacijas ir pasakas apie "šventą dvasią", kurių teisingam, švariam, protaujančiam žmogui net klausytis bjauru.

Iš šalies žiurint

Revoliucinis švarumas pirm visko!

Mes, kairieji socialistai, turime uoliai saugoti, kad mūsų eilės būtų švarios, kad prie mūsų neprisiplaktų įvairių nepastovių triukšmadarių, ilgaliežuvių ir šiaip jau politinių neužaugų. Mes turime žiūrėti, kad mūsų judėjimas būtų pastovus, nuoseklus ir švarus ir kad mūsų oponentai negalėtų mums priklausyti avantiurizmo.

Girdėjau, kad į L.S.S. 4 kuopą (Chicago) įstojo Geležėlė, vienas iš didžiausių nachalų ir neprastaburnių. Susimildami, draugai, vykit jį laukan. Panašūs elementai begalo kenksmingi mums, kairiems, ir begalo naudingi dešiniems. Savo demoralizatoriškais darbais jie silpnina kairiųjų spėkas ir suteikia argumentų dešiniejiems.

Beto, Geležėlė buvo išvytas iš L.S.S. 14 kuopos (Baltimore). Tą išvykimą užgėrė visa Sąjunga per Pild.Komitetą. Tam pritarė "Kova" ir "Laisvė".

Draugai, mes turime godo Sąjungos tarimus. Juk mes, kairieji socialistai, faktiškai kontroliuojam Sąjungą ir mes atsakom už jos įstatymų ir nutarimų pildymą. Per išitus metus Geležėlė šmeižė socializmo judėjimą. Tą žino baltimoriškiai, rochesteriškiai, celevelandiškiai. Jisai prigulė prie I.W.W. Tai, žinoma, ne prasižengimas. Bet juk visi žino, kad lietuviški aidoblistai, vadovaujant tautininkui Laukiui, buvo ne revoluciniai elementai, bet triukšmadarių būrys, kuris po darbininkiška skraiste dirbo tautininkų darbą, šmeižė sąjungą ir socialistų judėjimą.

Draugai bolševikai: mes turime giliai, giliai išdėti galvon tą tiesą: ne kiekvienas mokantis parėkt yra bolševikas. Rusijoje panašūs elementai, prisiplakę prie bolševikų, pridirbo daug blogybių. Dabar Komunistų Partija veja juos lauk.

"Laisvė", kuri yra nuosekliai kairiųjų soc. laikraštis ir veda uoliausią kovą su oportunitizmu, apsireiškiančiu "N-nose" ir "Keleivy", jau kelis lygiai kartus nurodė jį pavojų, kuris kairiesiems grėsia nuo įvairių nepastovių rėkšnių. Tas vidurinis priešas mums kairiems yra pavojingasis, negu socialpatriotai, socialpatriotus mes apgalėsime, tik viešpatie gink mus nuo ilgaliežuvių ir nachalų.

Aš tvirtai tikiu, kad L.S.S. 4 kuopa tuojaus parodys duris tam nachalui, kuris jau kokie 5 metai, kaip ambrija ant soc. judėjimo.

S.

Henri Barbusse.

Kas moka anglų kalbą, tam patartina įgyti dvi knygi, kurių pasirodymas sukėlė didelio triukšmo: "Under Fire" (francūzų kalba originalas "Le Feu") ir "The Inferno" (francūziškai

(L'Enfer). Tas knygas parašė socialistas Henri Barbusse, apie kurį trumpai paminėta "Laisvės" No. 85, apžvalgų skyriuj.

Sakoma, kad tuodvi knygi geriausia atvaizdina karės laikus ir ypač kareivių gyvenimą, paprastą pilką gyvenimą tranšėjose. Tose knygose nėra agitacijos, kokią, paveizdan, galima rasti "vokiečių kareivio karės atsiminimuose." Autorius, betgi, ir be agitacijos atskleia savo tikslą. Jis parodo tą begalo sunkų, klaikų kareivio gyvenimą. Jis piešia, kaip kareivių minia išpradžių nejučia jokia savytarpio ryšio, kaip kiekvienas rūpinasi tik savimi, bet pasiskui simpatijos banga užlieja tą pilkąją minią. Ji pradeda jausti, jog tik solidarizacija kume yra išganymas.

Dėlei Barbusse knygos "Under Fire" kilo didelių diskusijų. Augsti francūziški oficeriai, kurių dabar taip daug lankosi Amerikoje, peikia ir Barbusse ir jo knyga. Jie sako, kad tai esanti purvina knyga ir joje nėra heroizmo ir karžygiškumo. Tie ponai papratę viską matyt tik ružavose oficiališkose spalvose, na o Barbusse nemylti tų ružavų dažų ir tuščio pasididžiavimo. Jisai staciai sako, kad tie ponai oficeriai nei neragavo tikro karinio gyvenimo.

Šimtai tūkstančių egzempliorių tos knygos išsiplatino po Franciją, o dabar jau ji išversta į septynias svetimias kalbas.

Barbusse iki karės nebuvo garsus. Kaip rašo Andre Tridon New Yorko Call savaitrašty, tie veikalai, kuriuos Barbusse parašė iki karės, buvo nelabai vykę, jisai mėginęs pasekti Maupassantą, bet iš to nieko neišėjo.

Siuomi laiku Barbusse yra vienas iš redaktorių socialistų dienraščio "Populaire." Novy Mir ir Call klaidingai buvo pranešta, kad "Populaire" yra bolševikų organas. Tai neteisybė. "Populaire" yra kairesnių arba, kaip čia pasakius, kairėn palinkusių menševikų-viduriečių organas. Ir didžiama Francijos socialistų partijos, kuri jau išsipagurijo iš socialpatriotizmo, visgi dar nepriėjo prie bolševizmo. Joje viešpatauja kautskizmo dvasia. Žinoma, tai jau geriau, negu socialpatriotizmas, bet to stovio jokiū būdu negalima vadinti bolševizmu. Ir Barbusse nėra bolševikas, bet karės patyrimas vis tik jį daug ko išmokino. Jisai pamatė, kad saviškė buržuazija, nors ji ir dar taip sūkautų apie savo dorybes, galų gale yra tokia jau bjaurybė, kaip ir buržuazija iš kiekvienos pakampės. O tai yra didelis žingsnis progresyvio ir revolucinio protavimo evoliucijoj, tai yra atsiskyrimas nuo tų palšojo socializmo miglų, kurios tirstais sluogsniais buvo užkloję mūsų padangę per šiuos metus.

S.

Lai Gyvuoja Liebknechtas!

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on November 1, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Norintis pati socializmo didybė ir prakilnumas tos vilties, kurią jis neša nelaimių ir skausmų pasauliui, visuomet pridengia ir perviršija prakilnumą tų pranašų, kurie tą viską pasauliui skelbia; tačiau tas neužgina mums gerbti tuos pranašus, kurie niekuomet nesvyravo ir visuomet augštai iškėlė visam pasauliui rodė tą didžią pranašystę, net ir tuomet, kuomet tas grėšė jiems netekimu laisvės arba gyvasties. Tokiu pranašu yra Karolius Liebknechtas, kuris, už išdrįsimą skelbti tą pranašystę priešais kaizerį ir junkerius, užtraukė ant savęs sunkią terionybės ranką.

Vakar atėjo žinia, kad Liebknechtas tapo paliuosuotas iš kalėjimo ir kad Vokietijos darbininkai, apvaikščiūdami jo išliuosavimą iš prispaudėjų rankų, reikalavo, idant kaizeris atsakytų nuo sosto ir būtų įsteigta respublika. Pranešime sakoma, kad Liebknechtas pasakęs susirinkusiai milžiniškai miniai, "jog jau atėjo žmonių laikas."

Karolius Liebknechtas visuomet staciai ir atvirai neapkęntė žmonių prispaudėjų. Jisai neapkęntė jų tuomet, kuomet galybė buvo jų rankose ir kuomet toji neapykanta jam brangiai apsidėdėta tą visą, ką skaitėte savo kaizerį ir jo junkerius tuomet, kuomet Vokietiją valdanti plutokratų militaristika galėjo būt pavadinama tikrai visagaline savo imperijos ribose. Jisai skelbė tikrąją apie juos teisybę reichstage, nuo pagrindu ir spaudoje. Jisai išdrįso iškelti aikštėn Kruppo amunicijos fabrikantų nelemtus darbus visai nepaisydamas to baisaus keršto, kuris grėšė jam išnaikinimu net ir ramybės laiku. Vientik milžina draša ir ištermė, kokią mažai kas turi, išgelbėjo jį nuo junkerių keršto dar prieš didžiąją karę.

Kuomet Rooseveltas, Nicholas Murray Butler, William Howard Taft, Andrew Carnegie ir dešimtys kitų panašių tipų garbino ir gynerė kaizerį per New Yorko Times'ą vos vienais metais pirmiau, negu prasidėjo

milžiniškasis susikirtimas, paplūkdęs visą pasaulį kraujuose; kuomet New Yorko junkerių spaudos redaktoriai garbino kaizerį, kaipo taikos draugą; gyrė jį kaipo didį monarchą, — Karolius Liebknechtas, nepaisydamas nuolat grėsiančio kalėjimo, skelbė teisybę apie kaizerizmą ir jo padėjėją militarizmą.

Liebknechtas žinojo, ką reikė kaizerizmo ir militarizmo dvasia. Jisai žinojo, jog jį reikė vergiją visai žmonijai, nepaisant kokia kalba kalbėjo arba po koku titulu slėpėsi.

Mūsų vietiniai junkeriai garbino abudu — kaizerizmą ir militarizmą, nes jie žinojo, jog abu palaiko viešpatavimą keletos ypatų ant daugybės kitų žmonių. Ir šiandien tie patys junkeriai reikalauja tik permainingi vardą, o ne patį dalyką.

Karoliui Liebknechtui yra lemta sulošt svarbią rolę ne vien nuvertime Prūsijos junkerizmo, bet ir pertvėrime visos Vokietijos valstybės. Jis yra ištikimas, nes yra pilnai išbandytas. Jisai visuomet pasiliks nepermdajamam priešu visokių kompromisų su politine arba industriale autokratija. Jisai nėra viršžmogiu, kad išgelbėti valstybę. Priešingai, jisai visą savo gyvenimą praleido stengdamas padaryti žmonėms, kaip jie ir tik jie patys gali paliuosuoti save iš vergijos. Ir jis visuomet stos už tikrą darbininkų respubliką, už tikrą pramoninę demokratiją, paremtą žmonių teise patiems save valdyti. Lai gyvuoja Liebknechtas, tasai drąsus prisiartinančio išimties ir šviesos amžiaus pranašas!

(N. Y. C.)

New Yorko Valstijos Moteris.

(Šis rašinėlis — tai dalis atsišaukimo į New Yorko valstijos moteris — balsuotojas. Jį parašė Lucia N. Oliviere, socialistų kandidatė į pavieto klerkus Schenectady paviete.)

Moteris, jūs įgijote naują progą. Prieš jus iškilo nauja pareiga. Praeityje jūs ištikimai ir sąžiningai išpildėte tą visą, ką skaitėte savo pareigą, todėl mes tikime, jog ir dabar išpildysite. Jūsų prigimtis nepersimailkita galėjo būt pavadinama tikrai visagaline savo imperijos ribose. Jisai skelbė tikrąją apie juos teisybę reichstage, nuo pagrindu ir spaudoje. Jisai išdrįso iškelti aikštėn Kruppo amunicijos fabrikantų nelemtus darbus visai nepaisydamas to baisaus keršto, kuris grėšė jam išnaikinimu net ir ramybės laiku. Vientik milžina draša ir ištermė, kokią mažai kas turi, išgelbėjo jį nuo junkerių keršto dar prieš didžiąją karę.

Kuomet Rooseveltas, Nicholas Murray Butler, William Howard Taft, Andrew Carnegie ir dešimtys kitų panašių tipų garbino ir gynerė kaizerį per New Yorko Times'ą vos vienais metais pirmiau, negu prasidėjo

bar jūs nebegalite teirautis ir išmetinėti, kodėl tie ar kiti įstatymai nėra pildomi, nes dabar jūsų pačių teisė ir pareiga yra priverst jūsų atstovus daryti teisingus įstatymus, o pildanciosias valstijos įstaigas — priverst tuos įstatymus įvykinti gyvenimam.

Jūsų pareiga yra atydziai studijuoti įvairių politinių partijų istoriją — skaityti ir suprast jų platformas ir tuo met pačioms spręsti, kuri partija stoja už darbininkų klesos reikalus. Demokratų ir respublikonų partijos stoja petis į petį viena greta kitos, gindamos kapitalistų reikalus. Jeigu kur viena iš tų partijų neturi vilties laimėti skyrium, tuomet jos susivienija ir susilieja į vieną. Tą jos vadina susiliejimu, susijungimu. Reiki visuomet atsiminti, jog sulieti ir sujungti galima tik tokius daiktus, kurie yra artimai giminingi ir vieni kitiems panašūs. Reikia ir tos dvi partijos yra labai ir viena kitą panašios.

Jūs visur aiškiai matote, kad didžiausis žmonių skaitlius priklauso darbininkų kleson ir, eidamos pirmu sykiu balsuot, jūs turite atsiminti, kad yra savystovė darbininkų klesos partija. Pasibaigus 1917 m. balsavimams, poni Whitehouse, New Yorko moterų sufragisčių organizacijos pirmininkė, džiaugdamas didžiuoju laimėjimu, viešai pasakė: "Jeigu ne skaitlingi socialistų partijos balsai, tai moteris nebūtų nieko laimėjusios. Jie davė mums laimėjimą. Kiekvienas socialistas vyras balsavo už suteikimą moterims lygių teisių."

Ką jūs manote apie pasaulį, koku jis šiandien yra? Ar jūs užganėdintos dabartiniu pasauliu, ar gal norėtumėt pagelbėti padaryti tą pasaulį geresniu? Argi jūs negalite suprast, kad išnaikinimui visų blogumų, kokie yra, reikalinga griebtis už pačių tų blogumų šaknų? Jei jūs norite ant visuomet panaikinti neturtą, išsigimimą, prasižengimus ir visas kitas baisenybes, tai jūs turite pirmiausia panaikinti jų priežastis. Jei jūs norite turėti taiką, vietoj karės, tai turite panaikinti karės priežastis. Socialistų partija prašo jūs pagelbėti perbudavot draugini, ekonominį ir politinį pasaulio gyvenimą. Socialistų partija yra perbudavojimo, pertaisymo partija, vienatinė partija, kuri stoja už darbininkus ir kuri apsaugos jų namus ir šeimynas. Todėl visos moteris balsuotojos, atėjus penktai dienai lapkričio, šių metų, turi būt pasižyčiusios už ką balsuoti ir visos privalo balsuoti vien tik už socialistų partijos išstatytus kandidatus!

F. P.

Iš Laikraščių.

Lietuvos "tėveliai" susivaidijo.

"Naujoji Lietuva" rašo: "Avių kirkipai, rodos, visada sutinka. Bet tas sutikimas tol, kol ir vienas ir antram nauda. Kai tik vienas pasikėsina antro nuosavybės užgrobti, tuoj prasideda vaidai, nesutikimas ir vieno laimėjimas, antro pralaimėjimas.

Tas-pats pasidarė Lietuvos "tėvelių" tarpe. Štai žinutė iš "Vado" (teisingai) No. 13: "Vilniaus vyskupijos valdytojas kun. Michalkevičius buvo įsakęs Vilnuje prie šv. Motinos litanijos kalbėti "Krolowo Korony Polskiej." Pasipriešinus keliems kunigams, penkis suspensavo. Seinų vyskupas Karosas, sužinojęs apie tai, parašė kun. Michalkevičiui laišką, kad toksai pasielgimas ne tiktai nėra kunigiškas, bet ir nekrikščioniškas. Laiškas per Tarybą nuėjo pas kun. Michalkevičių. Ir vienkart pasisklydo po visą Vilnių garsas apie šį atsitikimą. Kun. Michalkevičius net apsirgęs. Lietuvos Tarybos delegacija labai susirūpinęs, kad Italijoje gana smarkiai auga įtek-

KATALIKYSTĖ NYKSTA ITALIJOJ.

Amerikos klerikališkų katalikų laikraštis "America" labai susirūpinęs, kad Italijoje gana smarkiai auga įtek-

mė protestantizmo. Nėgana betgi, tos vienos bėdos. Platinasi netik protestantizmas, bet, kas dar baisiau, ir bedievystė.

Susirūpinęs tuo naujuoju pavojum ir Francijos katalikų žurnalas "Les Nouvelles Religieuses" (žiūrėk Literary Digest No. 1487). Jisai nurodo, kad jau Leonas XIII, ir Pius X, matė didelį pavojų Italijos katalikams.

1862 metais Italijoje buvo 32,975 protestonai; 1901 m. protestonų skaičius pakilo iki 65,595, gi 1911 metais jų buvo jau 123,253.

Tasai žurnalas sako, kad ištikrųjų protestonų skaičius yra dar didesnis, tik tūli turtingesni italai nenori viešai sakyties atsisaką nuo katalikybės.

1901 metais Italijoje buvo 36,092 "bedieviai", kurie viešai pasisakė nepripažįstą jokioms religijoms, gi pralinkus dešimčiai metų tasai bedievių skaičius padidėjo iki 874,532. Dabartiniu laiku drąsiai galima sakyti, kad atvirų bedievių bus jau virš milijono. Laike statistikos 1911 metų daugiati negu pusė milijono žmonių atsiskaitė suteikti informaciją apie savo religinius įsitikinimus. Suprantama, jog tarpe jų irgi yra nemaža bedievių.

Kaip matot, tai Italijos klerikalas yra pusėtino rūpesčio su tais taip smarkiai besiveisiančiais bedieviais. Pačiame Rymo mieste 1911 metais bedievių skaičius buvo ant 13,117 asmenų didesnis, negu 1901 metais.

Mūsų lietuviškos davatkėlės mano, kad Ryme ir "šventoj" Italijoje viešpatauja visos katalikiškos cnotos. Jos nabagėlės neišmano, kad juo arčiau prie popiežiaus, juo daugiau bedievių. Neveltui sako, kad ir pati pekla randasi po Vezuvijum.

F. P.

Ir štai kun. Michalkevičiui buvo įsakyta pasišalinti."

Lietuvos Taryba palaiko Alšauską.

"Lietuvos "tėvelių" vaidai baigėsi kriziu. Vilniaus vyskupija be vado. Reikia naujo piemens.

"I Vilniaus vyskūpus statoma kandidatais prof. J. Matulevičius, parl. Maculevičius (Maironis), prof. J. Šaulys ir kar. Alšauskas. Paskutinis turis daugiausia šansų. Jį palaiko Lietuvos Taryba."

"Taip rašo klerikalizmo oficiozas — "Vadas."

"Na, ar neaišku, kas ta tokia "Tautos Taryba?" Ji palaiko... kan. Alšauską!! Gera Taryba! Ji važinėja į Berlyną, siunčia visokius sveikinimus, įvairias delegacijas Vilhelmui ir jo klapčiukams. Ji iš vieno su Alšauskais. Ji juos palaiko. O jie ją. Davė jai "nepriklausomybę."

Ranka ranką mazgoja."

Sveikata priguli nuo gerumo dantų

Gydyk savo DANTIS pas gerą LIETUVIŠKĄ DENTISTĄ. Dantis yra ištraukiami be jokio skausmo. Dvigubos kepuraitės (caps), geriniai tilteliai (bridge) ir visoki kiti darbai padaromi už vidutiniškas kainas. DR. J. LIEBERMAN DENTISTAS 408-410 So. 2-nd St. BROOKLYN, N. Y. Telephone Stagg 1533. Kalbu lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

Ar turi tą naują knygą apie lytišką gyvenimą?

Jeigu neturi, tai pasiskubink gauti, nes knyga gali greit išsibaigt. Apie tos knygos naudingumą paklausk tų, kurie jau ją turi. Knygos vardas

Patarmės Merginoms apie Lyties Dalykus.

Parąšyta žinomas lytiškų dalykų aiškintojos ponios M. H. SANGER.

Ta knyga reikalinga visiems: merginoms, moterims ir vyrams. Joje aprašoma lytiškų organų išsivystimas, jų veikmė ir svarba visame moteris ir vyro gyvenime; apvaisinimas; vaisiaus augimas; nėštumo higiena; motinystė ir jos higiena. Taipgi aprašoma lytiškos ligos, savižagystė ir daug kitų įdomių dalykų. Knyga turi 120 pusl. ir papuošta paveizdais, kurie palengvina aprašomus dalykus suprasti. Kaina tik 50c.

Ar verta būti teisingu?

Visada yra žmonių, kurie stengiasi dora ir teisingai gyventi, bet koki jie gauna už tai atlyginimą ir koks jų likimas, — parodo vieno tokio žmogaus istorija. Jo gyvenimas taip užimantis, jog skaitosi, kaip gražiausia pasaka. Tos knygos vardas.

Kovotojas už Teisybę. Jeronimas Savanorola

Kas nori žinoti apie teisingą žmogaus vargus senovėje ir apie dvasišką darbą, tam ši knygelė būtinai reikalinga. Kaina tik 25c.

Pasaulių Ratas. Tai yra puikus ir labai įdomus parašymas pasaulio planetų, kurių keliauja po plačią erdvę. Kaina 25c.

Kerštinga Meilė. Labai puikus sceniškas veikėlis ir lengvas sulošti. Kaina 10c.

Reikalavami knygu, pinigų, siųskite Money Orderiu arba, je į laiską. Stampų neprisi. Mrs. F. STROPUS 6 Loring Street, So. Boston, Mass.

The Lithuanian Semi-Weekly
"LAISVĖ"
 Published by the
 LITHUANIAN CO-OPERATIVE
 PUBLISHING SOCIETY, INC.
 Every Tuesday and Friday at 455
 Grand St., Brooklyn, N. Y.
 Yearly subscription rates: In U. S.
 and foreign countries \$3.50.
 Telephone Stagg 3878.

Eina du sykiu savaitę: Utarnin-
 kais ir Pėnyčiomis, 455 Grand St.,
 Brooklyn, N. Y. Leidžia Lietuvių Ko-
 operatyviška Bendrovė.

"LAISVĖ"

Prenumerata metams: Amerikoje ir
 užrubežiuose — \$3.50; pusei metų
 Amerikoje ir užrubežiuose — \$1.75.
 Telephone Stagg 3878.

Entered as second class matter
 March 11, 1914, at the Post Office
 at Brooklyn, N. Y. under the Act of
 March 3, 1879.

Iš "Laisvės" Kooperacijos Judėjimo.

"Laisvės" Kooperacija di-
 dinasi. Draugai sąjungiečiai
 pradeda darbuotis dėl Ko-
 operacijos labo.

Draugas A. Lakačauskas
 iš Brighton, Mass. rašo:

"Mes, Brightoniečiai, duo-
 dame notą kitų miestų social-
 istams, nežiūrint kiek jų
 yra, daug ar mažai, bet mes
 pagal skaitlingumą čia esan-
 čiųjų socialistų, sumušime
 rekordus pirkime "Laisvės"
 šerų. Štai ir faktas: mes už
 du šimtu. Kas daugiau?"

"Perėję sykį pasiūniau
 dešimtį šerinių. Dabar
 vėl siūniu septynius. Pirko
 šie draugai: 1) Jonas Pel-
 čis, jaunas socialistas, bet
 darbštus; 2) Jonas Traina-
 vičius, apsiskaitęs ir supran-
 ta politinį veikimą; 3) Vy-
 tautas Motuza, socialisto sū-
 nus, jaunas vaikinys; 4) Te-
 ofilius Misevičius, kurio tė-
 vas jau yra "Laisvės" šeri-
 ninkas; 5) Alfredas Laka-
 čauskas, A. Lakačausko sū-
 nus; 6) Frank Galinauskas,
 remiantis darbininkiškas į-
 staigas ir 7) Konstantas A-
 domauskas, dailės mylėto-
 jas.

"Greitu laiku bus ir dau-
 giau. Mūsų mieste neliks
 nei vieno socialisto, kuris ne
 prigulės prie "Laisvės" ben-
 drovės.

"Jūs, laisviečiai kasdien
 laukite iš Brightono links-
 mų naujienų."

Taip rašo draugai bigh-
 toniečiai. Bet čia vėl jiems
 atsiranda konkurentas. Cen-
 tral Brooklyn L.S.S. 83
 kuopos draugai sako, kad
 nepasiduosi. Jų kuopoje
 pirmiau buvo 6 šeriniai ir
 dabar jau gavo 16 šerini-
 kų. Tokiu būdu jie skaito,
 kad surinko 22 šerinius,
 kurie sudėjo \$220. Pinigų
 jie dar nesuėmė, nori dau-
 giau gauti.

Reikia pažymėti, kad Cen-
 tral Brooklyn kuopa irgi
 neskaitytina nariais palygi-
 nus su kitų miestų kuopo-
 mis.

Draugas J. Ulba, gyven-
 nantis irgi Central Brooklyn-
 e, senas šerinininkas, atėjęs
 į "Laisvės" ofisą dar nusi-
 pirkė vieną šerą ir pasakė:
 "Laisvė" dabar eina su
 darbininkais, o darbininkai
 privalo eiti su "Laisve". Aš
 save skaitau darbininku ir
 mano privalomas visais ga-
 linais būdais remti "Lais-
 vę" todėl dar perku už de-
 šimtį šerų. Mano
 supranti, visi taip turėtų
 pasielgti."

Draugai pittsburgiečiai,
 kurie pirmi atsiuntė \$150
 šerų, dabar jau susiorgani-
 zavo į "Laisvės" Koop. Ben-
 drovės skyrių, išrinko tam
 tikrą komitetą ir tas komi-
 tetas darbuosis, kaip Ko-
 operacijos skyrius, rinks šer-
 nus, prenumeratą, apgarsi-
 nimus ir t. t.

Iš Lowell, Mass., drg. J.P.
 Kuzborskis atsiuntė šešis
 šerinius. Jis rašo:

"L.S.S. 203 kuopos susi-
 rinkime draugai svarstė da-
 bartinį "Laisvės" padėjimą
 ir nutarė "Laisvę" paremti
 šerų nupirkimu. Pirko šie
 draugai: 1) M. Švedas, 2)
 V. J. Čiupas, 3) V. Repeč-
 ka, 4) J. Širvidas, 5) M.No-
 rinkevičius ir 6) J. P. Kuz-
 borskis. Kiti draugai žadė-
 jo vėliau nusipirkti."

Iš Moline, Ill., draugai at-
 siuntė 5 šerinius ir žada
 daugiau atsiųsti. Moline's
 draugai sako, kad jie viso-
 mis išgalėmis rems "Lais-
 vę" rašydami prie Bend-
 rovės.

Taipgi prisirašė ir kelias
 pavienių narių. Žodžiu,
 "Laisvės" Kooperacija jau
 pradeda didėti ir, supran-
 ta, su jos didėjimu, gerina-
 si reikalai. Mes tikime, kad
 visi draugai, kurie tik "Lai-
 svei" simpatizuoja, prisidės
 prie jos ir bendrai su mumis
 darbuosis dėl darbininkų la-
 bo.

Balsuotojau!

Balsuotojau, ar tu, sulau-
 kęs 5 d. lapkričio, išpildysi
 savo pareigą? Ar atiduos
 savo balsą už tos partijos
 kandidatus, kuri kovoja už
 darbo žmonių klesos reika-
 lus? Jeigu jautiesi esąs dar-
 bininkas, jeigu tavo gislose
 randasi darbininkiškas krau-
 jas, tu privalai balsuoti per-
 dėm už visus Socialistų Partijos
 kandidatus.

Į New Yorko valstijos vir-
 šininkus išstatyti šie kandi-
 datai:

Ant gubernatoriaus —
 Charles W. Ervin; ant vice-
 gubernatoriaus — Ella
 Reeve Bloor; ant valstijos
 sekretoriaus — Jessie Wal-
 lace Hughs; ant kontrolieriaus
 — James C. Sheahan; ant
 izdininko — Charles W.
 Noonan; ant generalio prokuroro
 — Hezekiah D. Wilcox; ant
 vyriausio inžinieriaus — Raymond
 Wilcox.

Scott Nearing, Socialistų
 Partijos kandidatas, išstatytas
 New Yorko 13 rinkimų distrikte.

Morris Hillquit, Socialistų Partijos kandidatas, išstatytas New Yorko 20 rinkimų distrikte.

Eugene V. Debs.

Didžioji Tragedija

Didžioji žmonijos trage-
 dija yra nuolat ir visur aplink
 mus lošiama. Tačiau didžiūma
 mūsų esam akli ir negalime
 jos matyti; mūsų širdys yra
 numirusios ir mes negalime
 jos jausti.

Mūsų draugų - žmonių a-
 gonija, neturtas, kentėjimai
 ir nusiminimas, kurie išsunkė
 iš jų gyvenimo visą laimę ir
 džiaugsmą ir paliko juos be-
 vilčiai pražūti, lyg jie būtų
 kokia-tai nereikalinga išmata,
 tas viskas sudaro tą didžią
 tragediją, kuri nuolat lošiama
 priešais mūsų dvidešimto amžiaus
 civilizaciją.

Mes sėdame pusryčiauti ir
 esame pilnai užganėdinti, jeigu
 turime kuomi prisotinti nuosavą
 apetitą. Skersai gatvės gal
 randasi kūdikis, mirštantis
 nuo bado. Tas mums visai ne-
 apeina, mes kartais savo
 krikščioniškos mielaširdystės,
 kuri "perviršija supratimą",
 suorganizuojame labdarę
 tikslui balių arba išpardavimą
 niekam nereikalingų daiktų.

Jei mes būtume civilizuo-
 ti, jei mes tikrai būtume
 žmoniškai sutvėrimai, tai mes
 jaustumė alkių kančias, kurias
 jaučia mūsų draugai, broliai
 vyrai, moteris ir kūdikiai,
 nors mes jų pačių ir nematy-
 tume. Tuomet tas maistas, kurį
 mes valgome, būtų mirštanti
 sustotų mums gerklėje, o tie
 brangūs šilti drabužiai, kuriuos
 mes dėvime, būtų mirštanti
 nū šalčio, degintų mūsų kū-
 ną iki pat kaulų smegenų.

Bet mes neesame civili-
 zuoti nei žmoniškai; mes esame
 kapitalizuoti ir nežmoniški.

Mes dar vos-ne-vos išlin-
 dome iš urvų ir pelkių. Mes
 netekome tūlių laukinių mū-
 sų protėvių instinkto, bet mes
 neužpildėme jų vietą žmoni-
 skumo ir artimo meilės
 jausmais.

Individualizmas, kuriame
 mes buvome pradėti ir po
 kurio įtekme išaugome, neturi
 jokios kitos etiškos (doros)
 mieros, apart pilvo. Jis iš-
 vystė aštrų snapą ir nagus,
 gilį ir pusnągą, bet ne žmoni-
 ų vėlę ir sąžinę. Augščiausias
 žmonių idealas yra viešpatuoti
 ant kitų su žiauria, beširdė
 saumeilyste ir tik kimšti ir
 sotinti savo žemus ir vulgariškus
 apetitus.

Vakar ryte aš skaičiau
 laikraščiuose apie dvylikos
 metų mergaitę, kuri kėsinosi
 nusizudyti šokdama į kana-
 lą; jina visą dieną jieško-
 jusi darbo, bet niekur negal-
 jusi rasti. Alpdama nuo
 alkio ir neturėdama pasau-
 lyje jokio draugo, jina, vos
 tik iš kūdikystės išėjusi, pa-
 sirijo viską užbaigt saužu-
 dyste.

Tik pamislykite apie tai,
 jei galite, pažvelkite į tą
 kūdikį tarp, kaip jūs priva-
 lote, o paskui pamislykite,
 kad tai būtų jūsų pačių duk-
 tė! Ką galima manyti apie
 tokią civilizaciją, kurioje
 šitokis bausis prasižengimas
 prieš kūdikį netik ką yra
 paprastu atsitikimu, bet ne-
 atkreipia į save nei mažiausios
 atydos, nei minties!

Ziaurus kokio-nors bėdino
 juodžio pasielgimas sukelia
 draugijoj visą audrą morali-
 o (?) pasibjaurėjimo, bet ta
 pati mandagi krikščioniš-
 ka draugija gali žiūrėti į
 nuo bado mirštančius kūdi-
 kių nesudrebindama nei
 vieno savo dažyto blak-
 stieno.

Šį rytą mano kaimynystėje,
 visi netoli tos vietos, kur
 aš gimiau ir visą laiką
 gyvenau, padienis darbinin-
 kas, ilgai negaudamas jokio
 darbo ir perdaug bailus, kad
 prašyti ar vogti, nunuodino
 savo pačią ir kūdikį, o pas-
 kui ir pats nusinuodino.

Kaimynai rado vargšę mo-
 dome iš urvų ir pelkių. Mes
 netekome tūlių laukinių mū-
 sų protėvių instinkto, bet mes
 neužpildėme jų vietą žmoni-
 skumo ir artimo meilės
 jausmais.

kuriame jie gyveno buvo to-
 kiame stovy, kad jokis gy-
 vulys nebūtų nei valandos
 tenai pasilikęs, jei bent rė-
 žiu prirakinus.

Aš jaučiu ir skaudžiai
 jaučiu tą pažeminimą ir pa-
 nieką, kurią užduoda šis bai-
 sus drauginis prasikaltimas.
 Aš pilnai jaučiu tą da-
 lį tos sunkios atsakomybės,
 kuri gula ant manęs ypatis-
 kai ir tik per didelį vargą aš
 galiu kontroliuoti savo žo-
 džius, apie tą viską kalbė-
 damas.

Žemės yra užtenkamai ir
 jos vaisių gausingumas gali
 pilnai aprūpinti ir prisotin-
 ti visus žmones ir jų kūdi-
 kių. Tas gi, kad mes taip
 esame nugrimzdę savo iš-
 gverusiame individualizme
 ir ant tiek numirę visiems
 žmoniškumo jausmams, jog
 galime ramiai sėdėti ir žiū-
 rėti į tuos visus draugijos
 prasižengimus, kurie apsu-
 kio mus nuolat daromi, ga-
 lutinai sumušo visus mūsų
 išvadžiojimus ir prirodinėj-
 imus (jei mes dar drįsime
 tokius statyti), būk mes
 esą civilizuoti ir žmoniškai
 sutvėrimai.

Kuomet aš matau ir gir-
 džiu, ir skaitau apie tuos
 baismus nuotikius, o paskui
 skaitau mūsų spaudos apra-
 šymus apie tai, kaip kokis-
 nors karūnuotas giminės
 kunigaikštis arba Kristaus
 bažnyčios kardinolas esti
 Amerikos kapitalistų vaishi-
 nami tokiu nesvietišku per-
 tekliu ir išlaidžiu apstumu,
 kad net ir aprašyti negali-
 ma; ir kuomet, gerdami iš
 gražiausių stiklų brangiau-
 sį vyną, jie sveikina vaishi-
 toją ir garbina "šalies didy-
 bę, garbę ir turtingumą,"
 tuomet visas mano kraujas
 verda revoliuciniu pasi-
 piktinimu ir panieka.

Ar aš begaliu parodyti
 jums kitą svarbesnę prieža-
 stį buvimo socialistu ir to,
 kad aš socializmo vardu, vi-
 sai nepadaillintuose išsirei-
 škimuose, reikalavju nuverst
 netikusią kapitalistų tvar-
 ką, kuri nuolat kartoja tą
 didžiąją tragediją, o jos vie-
 toje sutverti naują draugi-
 sų sistemą, paremtą ant
 bendro savitarpinio veiki-
 mo, žmoniškumo ir broliš-
 kos meilės!

Vertė Pranašas.

SAKO, KAD AUSTRIJOS
 IMPERATORIUS JAU
 REZIGNUOJUS.

True translation filed with the
 Postmaster of Brooklyn, N. Y., on
 November 1, 1918, as required by the
 Act of October 6, 1917.

London, 26 d. spalio. —
 Daily News korespondentas
 telegrafuoja iš Rymo, kad
 tarpe tų, kurie turi artimus
 ryšius su Vatikanu (popie-
 žiaus dvaru) pasklydo gan-
 das, jog Austrijos imperato-
 rius Karolius ir jo visa šei-
 myna rengiasi apieisti Vien-
 ną ir važiuoti pasivažinėti
 po Vengriją, "pirm impera-
 toriaus rezignavimo nuo so-
 sto."

Korespondentas sako, kad
 Viennoje gyvenęs popie-
 žiaus atstovas lydėjo impera-
 torių ir jo šeimyną kelio-
 nėje į Vengriją, ir kad ta
 kelionė "ištikrųjų reiškia
 pabėgimą, kad išvengt gali-
 mų atsitikt sensacijinių nuo-
 tikų."

Rusijos Rubliai

Dabartiniu laiku yra labai pigūs. Tavo sumą Ameri-
 koniškų pinigų gali padauginti ant trijų sykių, jeigu
 pirksi rublius dabar.

LIETUVIAI, kurie mano grįžti Lietuvon po karę, pelnsu nupirkā-
 mi rublių, nes tikrai galima tikėtis, kad po karę rublių vertė pakils.
 Tie, kurie nemano grįžti Lietuvon, karę, galės čia parduoti
 savo rublius už tiek, kiek jie buvo verti pirm karės.

TODĖL neatidėkit šitos progos. Pirk rublius tuojau nuo užtvirtinto

Bankieriaus Henrikas C. Zaro

39 Cooper Square, kampoje 6-ty Street, The Zaro Bank Building

SITAS bankierius perka ir parduoda Laisvės Paskolas, Karės Taupy-
 mo Stampas taipgi ir "Thrift" Stampas.

Ar jus kada nors pamilsinat, kaip yra pavojinga nešiotis su saviu ar
 laikyti bakse pinigus ar šiaip svarbius dokumentus? Ar žinai kad jie
 gali žūt gaisre ar vagis gali pavogti? Apsaugoti galima pasisam-
 dant "Apsaugos Pasidėjimo Baksa" pas Bankierių Henriką C. Zaro.
 Tas baksa yra apsaugotas nuo vagių ir gaisro. Ateik ir pamatyk tą
 apsaugos baksa, kuris randasi Zaro Bank Building, 39 Cooper Square,
 kampoje 6th Street, New York, N. Y.

Atvira vakarais iki 8 val.; nedėdieniais iki 1 val. po pietų.

Korespondentas priduria,

kad didelis slaptinumas, kuriuo
 Vatikanas tą visą da-
 lyką dengia, paeina iš žino-
 jimo tikrojo dalykų stovio ir
 tų priežasčių, kurios verčia
 imperatoriaus šeimyną
 kraustyti.

Korespondentas dar pridė-
 da:

"Čia tikimasi, kad impe-
 ratorius pats rezignuos, jei-
 gu pasirodys aišku, kad tas
 galės priskubinti taiką."

Laikraštis Frankfort Zei-
 tung sako, kad Vokietijos
 karinis kabinetas ketverge
 ilgai svarstė prezidento Wil-
 sono atsakymą ir nutarė, kol
 kas neatsakys, laukiant tal-
 kininkų paskelbiant karės
 pertraukimo išlygas.

Pirmas pranešimas iš Ber-
 lino apie gavimą ten Wilso-
 no notos sako, kad tas bu-
 vo priežastis pakilimo kai-
 nų Berlyno biržoje.

Vokietijos laikraščiai, nors
 abelnai nota neužganėdinti,
 tiki, kad tas prives prie to-
 lesnio progreso link taikos.

AR SERGI?

Jeigu tu kentį nuo užsisenėjusios
 ar naujos ligos ir reikalauji patar-
 vimo nuo specialisto, tai ateišk pas
 mane — turėsi rezultatą. Greitai ir
 ant visados už mažą atlyginimą be
 pertraukimo Jūsų darbu. Jau daug
 metų, kaip užlaikau ofisą tame vie-
 name name, todėl aš esu žinomas
 kaip geras ir atsargus specialistas.
 Su vienu atsilankymu į mano ofisą
 ir per mano atsarų išegzaminavimą
 tavęs būsį pertikrintas, kad aš galu
 tau nurodyti teisingą kelią prie svei-
 katos.

JEIGU TAVE KANKINA nuolatinis
 galvos skaudėjimas, sąvalgytis, iš-
 tinimas žemiaus akių, menka atmin-
 tis, silpni nervai, negalima užmigti,
 skaudėjimas nugaroje ir kakle, reu-
 matizmas, gerklės skaudėjimas, krau-
 jo ar odos ligos, pilvo liga, neuralgi-
 ja, ar nėgromulivimas vidurių, tai
 ateišk pas mane elektrikos ir absor-
 pacijos išsigydymo būdai visomet
 turi geras ir užtikrinančias pasekmes.

Patarimai visai dyki
 Ateik šnūdien — neatidėliok!

DR. HANNON, SPECIALIST
 146 E. 14th St.,
 Prieš Tammany Hall, New York City

Ofiso Valandos: nuo 9 val. ryte iki
 4 val. po pietų; nuo 6 val. iki 8 val. va-
 kare. Nedėliomis ir šventadieniais
 nuo 10 val. ryte iki 2 val. po piet.
 Palaukimui yra atskiri kambariai.

CANADOS VALDZIA

ATĖMĖ AIDOBLISTAMS

PACTOS TEISES.

True translation filed with the
 Postmaster of Brooklyn, N. Y., on
 November 1, 1918, as required by the
 Act of October 6, 1917.

Washington, 23 d. spalio.

— Canados valdžia uždrau-
 dė siuntinėti pačta visokius
 spausdinius, kuriuos leidžia
 aidoblistai arba jiems pri-
 jaučiant. Generalis post-
 meisteris Burlesonas šian-
 dien pranešė visiems pačto-
 riams neprimti tokių siun-
 tinių, jeigu jie adresuojami
 į Canadą.

ŠALIN SKAUSMAS!

Budamas sveiku, darbe rasi smagumą,
 nepaisant kaip sunkus tas darbas būtų.

Kiekvieno prielrome yra saugot save nuo ligų. Tarpinė šalti ir nešvarūs
 šil vėdinai, gali išsivystyti pavojinga liga. Menkiausiu virsterėjimui
 gali vėliau būti labai pavojinga, jeigu tuoj nebus priartas.

PAIN-EXPELLER

tal užtikrinanti namine gynimo, kuri turi rasti tikroviškai nu-
 muose. Išgydymui šaltis ir katinė. skausmą juosme ir nū-
 roje, rumatizms ir neuralgijs, trumpai sukant visokius skau-
 mus namuose ar spausimui Pain-Expeller. Jis geriau.

Neapiginuk pikelomas pigias valutas didesnes būnė.
 Reikalauk geriausiu. Kuomet pirkisi Pain-Expeller, prisi-
 tikrink ar yra IKAKA, veidlasenklis ant bakstelio. VISI
 KITIUKI! NEMIK. Es centai ir tū centai už butelį.
 Gaušauzės visose aptiekose ar tiesiog la laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.,
 74-80 Washington St.,
 New York.

DESTROYS ANY

DYKAI, DYKAI! Aš išrankiu dantis be skausmo ir veltu
 siem, kurie duoda taisy ir naujus dantis. Visas darbas visaiškai
 skausmo. Dr. Chas. Teschberg yra gerai žinomas kaip specialis-
 tas (valioje atstiklinuose. Ateik ir duok išegzaminuot. Informa-
 cijos dyki. Mano kabinetas yra tikrai 22 kamio. Darbas garan-
 tuotas. Ofiso valandos: nuo 9 A. M. iki 8:30 P. M. Pėnyčiomis ofi-
 ses uždaros. Nedėliomis nuo 10 A. M. iki 1 P. M.

DR. CHAS. TESCHBERG, D. D. S., Liet. Dentistas
 800 Grand St., Kampoje Union Ave., Brooklyn, N. Y.
 Kauba Lietuviška, Lemkalk, Ruskalk.
 Tel. Stagg 3608

Pirmasis Lietuvių Moterų Suvažiavimas Kaune.

V. Kapsukas.

(Pabaiga).

Žemaitė gegužės 14 d. aiškina, dėlko taip yra: "Sodietės su dideliu džiaugsmu sutiko žinią apie "Zibutės" pasirodymą. Jos tikrai supranta moterų judėjimo organo reikalingumą, ir nestebėtina, kad jos vienos iš pirmiausių pradėjo tą laikraštį remti. Jų vargingas ekonominis padėjimas ir tie persunkę jų sveikatai darbai verčia jas greičiau susiprasti, nekaip lietuvės — "panes" ir lietuvės — "ponias", kurios tėvų ir vyrų arba šiaip giminių yra visuokio pilnai aprūpinamos. Kas vasaros metu, per baisias kaitras, riša rugius be skepetų, nuputojusios, nusikamavusios? Kas rytmečiais, kad da visi miega, o vakare, kuomet visi jau sugulę, — dirba, kruta, prakaituoja? Kas brolio arba svainio išvaroma iš namų, be dalies, be nieko? Kas vyrų girtuoklių kankinama, spaudžiama?... Kas?... Visą ir viską neša ikišiol beveik vien susikuprinusi, tyliai, be jokio murmėjimo sodietė moterė vis-tiek, kas ji nebūtu: duktė, motina arba žmona. Nestebėtina todėl, kad "Zibutės" obalsis: "jieskokime teisybės! reikalaukime žmogaus teisių!" visų-pirma pasiekė moterę kaimietę, kuri dabar paakiui mums kasdien savo susipratimu auga ir, nors nuvargintomis nuo darbo rankomis, griebia plunksną ir guodžiasi iš suskaudusios širdies "Zibutei". Bet ką veikia tuo laiku lietuvė inteligentė (tos "poniulės")? Nekalbu čia apie tas "ponias" ir "paneles", kurios nors įgijusios iš tos pačios sodietės praktiko mokslą, apverčia jį vien kuo augščiau frizurų pastatymui, kuobrangiausių ir "navatniausių" rūbų pagaminimui... Prie tokių "ponių" ir "panelių" nei po gyvenimo našta sukumpusios sodietės, nei "Zibutės" balsai neprieis. Veltui norėjus... Ir žemaitė kreipiasi tikrai į tas inteligentes, kurios pačios sau duoną uždariauja: į mokinijas, akušeres ir kitas.

Taip, aišku, kad iš tų "poniulių" ne tik darbininkės, o apskritai darbo moters nieko negali susilaukti. Jos nebet tik stengiasi jų vergiją stiprinti. Taip daro pirmiausia "poniulės" vadovaujancios su kunigų pagalba "Lietuvių Katalikių Moterų Draugijoj." Ją sutvėrė 1908 m. kauniškės, atmetusios nuo "Lietuvių Moterų Sąjungos", kurioje pirmėivės vadovavo. Ta klerikalų draugija visiškai nesirūpina kova dėl moterų teisių: Dievas jas nelygiomis sutvėręs — tokia jau jo šventa valia! Jos ir be tų teisių tikisi savo padėjimą pagerinsiančios, tik reikia mokėti įvairiais "versliais" verstis, audimu, siuvimu, mezgimu, daržininkavimu, sodininkavimu užsiimant,

smą. Žiūriu, jau mano graborius teisme ir dar su advokatu. Teisėjas užklausė graborių, ką jis turi prieš mane. Pastarasis tuojaus padavė raštišką skundą. Teisėjas perskaitė tą skundą ir pasakė, kad iš mano pusės nemato jokio prasi-kaltimo. Tuomet graborius pradėjo pasakoti, kad aš esu socialistas, priklausau prie "Kovos" personalo, kuris dabar esąs nuteistas, kad esąs geras Stilsono draugas ir kada mudu susitikę, tai aš pradėjęs plūsti šios šalies valdžią, sakęs, kad ją nuversiu ir tam panašiai. Jis, graborius, esąs tikras patriotas ir todėl liepęs policijai mane, kaip prasikaltėlį, suareštuoti.

Teisėjas paklausė manęs, ką aš turiu pasiaikškinimui. Kada aš pasakiau, kame dalykas, apie ką mudu kalbėjome ir pridūriau, kad čia dar gera valdžia, kad graborių nesukūša į kalėjimus, tuomet teisėjas liepė mudviem eiti namo.

Tuomi ir užsibaigė mūsų graboriaus "patriotizmas". O jis, vargšas, tikėjosi, kad dabar jau man duos kelis metus kalėjimo, kuomet pasakys, kad aš esu socialistas, o jis geras "patriotas."

P. Stanelis.

PHILADELPHIA, PA. Iš pavergtųjų tautų konferencijos.

26 d. spalio, Neprigulmybės Salėje, sugaudus "Laisvės Varpui", uždėdarė Europos pavergtųjų tautų konferencija, kurį tęsėsi tris dienas. Keturtoje dienoje konferencijos atstovai, kurie atstovauja 50 milijonų žmonių, susidedančių iš 12 tautų, pasirašė po neprigulmybės deklaraciją.

Tą ceremoniją atliko ant "Neprigulmybės Plečiaus". Kiekvienos tautos atstovui besirašant, tos tautos vaka, tautiškais drabužiais apdėdyti, skambino "Laisvės Varpu." Varde lietuvių pasirašė Naruševičius.

Pasirašyta ir dar ne bet kaip! Buvo pagaminta Amerikos erelio plunksna ir ją visi atstovai pasirašė. Varde lietuvių kalbėjo dr. J. Šliupas, reikalaudamas lietuviškai-latviškos respublikos. Žodžiu, konferencijoje matėsi demokratiškai-tautiškas judėjimas, statomas ant buržuazinių pamatų.

Konferencija išnešė šiai šaliai ištikimybės rezoliuciją ir pasižadėjo bendrai kovoti prieš savo priešus.

Tačiaus konferencijoj to, kas būtų palietęs darbininkų reikalus, nebuvo. Apie tai, kad darbininkų gyvenimas būtų geriau aprūpintas, niekas nekalbėjo ir pačioj konferencijoj jokių sumanytų nebuvo. Apie tai, vadinasi, palikta patiems darbininkams rūpintis. Tos visos laisvės, apie kurias tiek daug kalbėjo ir kurias taip "placiai" paskelbė darbininkų nepaliečia. Jeigu darbininkai nori turėti laisvę, tai jie patys privalo ja ir rūpintis.

V. B-nas.

Korespondencijos PHILADELPHIA, PA. Graboriaus "patriotizmas".

17 d. spalio susitikau pakviestą graborių palei jo ofisą, pasisveikinome ir pradėjome kalbėti. Mudviem bekalbant, graborius paprašė mane valandėlę palaukti, pats įbėgė į savo ofisą, pakalbėjo per telefoną, tuojaus vėl išėjo ant gatvės ir pradėjome tęsti užvestą kalbą.

Taip bekalbant, pribuvo policinamas. Mano sėbras, su kuriuomi kalbėjau, liepia policinamui mane areštuoti, nes aš esąs pavojingas elementas. Policinamas mane suareštavo ir tuomi tą dieną užsibaigė.

Ant rytojaus iš policijos stoties mane nugabeno į teismą. Žiūriu, jau mano graborius teisme ir dar su advokatu. Teisėjas užklausė graborių, ką jis turi prieš mane. Pastarasis tuojaus padavė raštišką skundą. Teisėjas perskaitė tą skundą ir pasakė, kad iš mano pusės nemato jokio prasi-kaltimo. Tuomet graborius pradėjo pasakoti, kad aš esu socialistas, priklausau prie "Kovos" personalo, kuris dabar esąs nuteistas, kad esąs geras Stilsono draugas ir kada mudu susitikę, tai aš pradėjęs plūsti šios šalies valdžią, sakęs, kad ją nuversiu ir tam panašiai. Jis, graborius, esąs tikras patriotas ir todėl liepęs policijai mane, kaip prasikaltėlį, suareštuoti.

Teisėjas paklausė manęs, ką aš turiu pasiaikškinimui. Kada aš pasakiau, kame dalykas, apie ką mudu kalbėjome ir pridūriau, kad čia dar gera valdžia, kad graborių nesukūša į kalėjimus, tuomet teisėjas liepė mudviem eiti namo.

Tuomi ir užsibaigė mūsų graboriaus "patriotizmas". O jis, vargšas, tikėjosi, kad dabar jau man duos kelis metus kalėjimo, kuomet pasakys, kad aš esu socialistas, o jis geras "patriotas."

P. Stanelis.

WESTERNPORT, MD. Šiame miestelyje lietuvių randasi nedidelis būrelis, bet visi gyvena sutikime.

Randasi L.S.S. 164 kp., S.L.A. 277 kp., S.L.R.K.A. 131 kuopa ir D.L.K.V. draugystė. Visos draugystės bei kuopos tarpe savęs nesipeša. Mat, čia nėra dvasiško tėvelio, tai lietuvių niekas nekursto. Laikraščių randasi įvairių. Renkamos aukos ir įvairiems visuomeniškiems reikalams. Reikia pastebėti, kad S.L.R.K.A. 131 kuopa savo susirinkime, leidus man pakalbėti, sumetė auką E. Debso bylos vedimui. Kuopos išdinininkas irgi agitavo, kad nariai aukuotų laisvės žodžio apgynimui ir darbininkų teisių. Žodžiu, čia ir katalikai supranta, kad jie yra darbininkai ir rūpinasi savo klesos reikalais. Jeigu visur tokie katalikai būtų, tai mes su jais broliškai galėtume gyventi.

M. L. Balchonas.

LUKE, MD. Pranešimas.

10 d. lapkričio, pas drg. M. L. Balchoną, bus susirinkimas L.S.S. 164 kuopos. Pradžia 2 val. po pietų. Visi nariai malonėkite atsilankyti, nes turime daug svarbių reikalų. Taipgi pasiūlykite atsivesti ir savo draugų, kurie norėtų prie kuopos prisirašyti.

Kuopos Komitetas. WATERBURY, CONN.

Spalio 24 d., W.L.P.D. Konf. Komisija, perkratinėdama paskelbimą, tilpusį "Tėvynės" No. 41 š.m., užvardintą "Teisybės žodis" ir visapusiškai apkalbėjęs dalykus su tuomi surištus, atrodė: Kad egzistuojant įvairioms įstaigoms, besirūpinančioms Liet. reikalais ir esant neuzginamam faktui, kad L. Natkevičia, o ypatingai T. Matas, labai daug yra pa-

sidarbavusių kaip gelbėjimenukentėjusių nuo karės, taip ir dėl Liet. žmonių laisvės. Taip dalykams esant, kol T.M. ir L.N. kaltintojai neprirodys: — a) Kad Liet. gelbėjimas yra galimas tik per N.L. išdą, esantį prie O. K.; b) kad tos įstaigos — organizacijos, kuriose T.M. ir L.N. darbuojasi, yra ne-naudingos Liet. reikalams ir c) arba neatšauks paskelbimo, tilpusio "Tėvynės" No. 41, tol į juos bus žiūrima, kaip į kerštininkus, partizantus ir šmeižikus.

Waterburio Lietuvių Progresyvių Draugijų Konferencijos rezoliucijos Komiteta:

Y. Vabalas.
J. S. Prūsėlaitis.
F. Dapšis.

WATERBURY, CONN. Pranešimas draugijoms, priklausančioms prie W.L.P.D. konferencijos.

17 d. spalio įvykusiame susirinkime paaikšėjo sekami dalykai:

- 1) Tūli asmenys neužgandinti konferencijos veikimu, nepritaria jai, kad užsiima politika, duoda tam tikrą nuostatą surinktų aukų "Autonomijos Fondui."
- 2) "Sviesos" draugystė (o gal ir kitos) norinti atšaukti savo delegatus iš konferencijos todėl, kad konferencija užsiima politika, nes tos draugystės konstitucijoje esąs paragrafas, draudžiantis dalyvauti ten, kur užsiimama politika.
- 3) Prisiminus faktą, kad Autonomijos Fondas panaikintas, susirinkimas nutarė: Panaikinti nuostatą, skiriamą Autonomijos Fondui ir konferencijos surinktas aukas paskirstyti taip, kaip draugijų atstovų susirinkimas nutars.

W.L.P.D. Konferencijos sekretorius

Y. Vabalas. MINERSVILLE, PA. Epidemija nežiūri į dantis.

Dabartinė epidemija nežiūri į dantis. Tarpe visų mūsų draugų, kuriuos ji nuvarė į kapines, randame ir darbininkų ėdiką.

Vietos lapelis "Free Press" praneša, kad 22 d. mirė nuo tos epidemijos Martin Nosh, darbininkų vadovas, labai gerai žinomas vietos gyventojams.

Teisybė, tas žmogus labai gerai žinomas vietos gyventojams, tik ne kaipo darbininkų vadovas, bet kaipo susipratusių darbininkų ėdiką, nes turime daug svarbių reikalų. Taipgi pasiūlykite atsivesti ir savo draugų, kurie norėtų prie kuopos prisirašyti.

Štai juo buvusieji darbai: savo sulipintoj rezoliucijoj, tilpusioj 1917 m. "Pottsville Republican", apšmeižė visokiems būdais angliakasių apskričio ateivius; daugiausiai kliuvo lietuviams, į kuriuos pirštu rodė valdžiai, kaip į negeistus elementus, norėdamas, kad valdžia į juos daugiau atkreiptų ir sulaukėtų nuo protavimo apie dabartinę netikusią sistemą.

Netolimoje praityje tas vadinamas darbininkų vadas atsivedė į darbininkų susirinkimą slaptosios policijos agentų, kuriems liepė

S. MANCHESTER, CONN.

Iš mūsų miestelio jau seniai nesimato jokių žinučių. Kas pasidarė su korespondentais, sunku pasakyti.

Nelauktoji viešnia, ispaniška epidemija, į mūsų miestą atsibaladojo apie 12 d. rugsėjo ir nuo to laiko pradėjo smarkiai darbuotis. Daugiausia sirgo ir mirė tarpe 17—40 metų amžiaus. Žmonės labai susirūpinę. Graboriai pritrūko grabų; negalima gauti ir kvietkų dėl vainikų. Gydytojų irgi sunku prisiprašyti, nes dirba dieną ir naktį. Cheney Bros. savo svetainę pavėdė dėl ligonbučio, o labdariai gelbėjo sergantiems.

Lietuvių daugelis sirgo, bet, ant nelaimės, iki šiol nemirė.

Nors ir dabar daugelis serga, bet nuo 17 d. spalio epidemija žymiai sumažėjo ir jau eina prie pabaigos. Mokyklos jau atidarytos.

7 d. spalio buvo miesto viršininkų rinkimai. Republikonai laimėjo. Tą pačią dieną balsavo ir už salinių atidarymą. Didžiauma 130 balsų nubalsavo atidaryti ir rodosi, apie 1 d. lapkričio jau atsidarys 10 salinių ir ištroškusių pagirdis.

20 d. spalio. Tinker svetainėje, buvo suvažiavimas S.L.A. IV apskrėio. Delegatų, su apskrėio valdyba, buvo 23, kurie atstovavo 8 kp. Atsilankė ir svečių. Svarbesni apskrėio nutarimai sekanti: priimta ir užtvirtinta IV apskrėio konstitucija; nutarta paskirti \$100 Liet. Nep. Fondą; surengti dr. J. Šliupui prakalbą maršrutą, surengti apskrėio naujai koncertą, rodosi, New Britaine ir kitais metais surengti išvažiavimą. Išvažiavimas turės įvykti Ansonia, Conn.

Naujas Pranašas.

Severos Gyduolės užliako sėlmynos sveikata.

Strėnų Skaudėjimas.

Kuomet užliako strėnų skaudėjimas tai tartum viskas prie jo prisidėda. Skaudėjimas darosi nepakenčiamas, inkstai nukendžia, šlapimas sutirštėja ir jame yra nuosėdų. Ar reikalauji gero vaisto ir negali surasti? Neįsėkok jo ilgiau. Bandyk

Severa's
Kidney and Liver Remedy

(Severos Gyduolė nuo Inkstų ir Kepenų). Jis yra labai geras nuo dabo ir skausmingo šlapimo varymo ir vaikams nuo priilaginimo lovoje. Jis yra geras nuo gėltėgės, išvarinėja atsiradusį rugštumą, sumažina tyrimą kojų ir prašalina skaudėjimą iš strėnų. Pamėgink. Jis yra paravinėjimas aptekose visur. Kaina 75c ir \$1.25.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA

759 Broadway, So. Boston, Mass. Vedama komp. MIKO PETRAUSKO, nuo 15 d. rugsėjo, reikalauja dvių šimtų mokinių, absolytyčių. Didelis mokinių skaitlis reikalingas tam, kad prasiliavusieji muzikai, sugrįžę Lietuvon, ar ir čia Amerikoje, galėtų pasekmingiau dirbti muzikos ir dailės srityje sparčiau pakėlimui abelnojo MENO.

Už mokslą mokėstis nebus keliamas.

Jonuk, ir atsimaitymas tavo, tartum ant Taboro kalno!

Senas Narys.

VIETINĖS ŽINIOS

Balsuotojai!

Visi lietuviai balsuotojai, sulaukę 5 d. lapkričio, privalo būtinai padėti kryželį už Socialistų Partijos kandidatus. Atsiminkite, kad tik Socialistų Partijos kandidatai rūpinasi darbo žmonių reikalais. Todėl darbininkai ir privalo balsuoti už juos, kaip už savo klesos atstovus.

Socialistų Partijos ženklas — žibintuvas rankoje laikomas, todėl palei tą žibintuvą padėkite kryželį.

C. Brooklyn, N. Y.

Kaip tik pasibaigs siautus epidemija, tuojaus L.S.S. 83 kuopa įkurs mokyklą lavintis lietuvių kalbos, rašybos ir skaitliavimo. Kurie nori lavintis, bus gera proga, nes mokyklą galima bus lankyti už dyką. Kurie pradės eiti mokyklon, turės užsistatyti dolerį kaučijos ir jeigu per visą laiką (mažiau tris ketvirtadalius sezono) lankys mokyklą, tuomet pabaigoje galės savo dolerį atsiimti ir dar gaus dovanų knygą vertės 50 centų.

Patartina visiems vietos lietuviams lankyti į mokyklą ir lavintis lietuvių kalbos ir rašybos. Dabar didžiama mūsų draugijų sekretorių netik kad nemoka rašyti, bet ir pasirašyti savo pavardę be klaidų negali, o ką jau kalbėti apie paprastus narius. Juk į sekretorius renkami tie, kurie geriausiai moka rašyti.

Mokykla bus L.S.S. 83 k. kambariuose, 33 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

V.J.Z.

C. Brooklyne yra nemažai lietuvių — skaitoma apie 3,000; yra nemažai įvairių draugysčių, bet visuomeniško veikimo nesimato. Teisybė, vasaros metu rengiami piknikai ir, tankiausiai, tuštinašios bačkutės, bet sulaukus šaltesnio oro, tas "veikimas" užsidaro. Kurie klubai turi savo kambarius bei svetainėles, taipgi "darbuojasi" — rengia šokių ir kitokias "pramogas", tankiausiai, prie uždarytų durų... Tautininkai vadina save laisvamaniais, bet liejasi prie katalikų, o tie, kai elgiasi taip, kaip jieis diktuoja dūšių pienuo.

Kame mes daugiausia prasilavimė — tai bolševizmas ir kazymovis lošti. Neatsilikame ir nuo bačkučių tuštiniamo. Platesnį veikimą, kuris paliečia darbininkų reikalus, paliekame savo cicilinkams, kurių čia turime. Tai toks mūsų kampelio progresas ir pirmynžanga. Šnipas.

Nedėlioje, 27 d. spalio, Labor Lyceum svetainėje, buvo L.S.S. 83 kuopos perstatymas ir balius. Scenon statė veikalė "Bomba." Veikalėlis suloštas vidutiniškai. Žmonių viso labo buvo virš 400. Kuopai, veikiausiai, liks pora desėtkų pelno.

Ispaniška epidemija buvo bepradedanti eiti mažyn.

Mat, oras atšalo, tapo sausas. Bet dabar ore įvyko permaina — labai šilta ir oras neapsakomai šlapias, sunkus, todėl liga vėl kyla. Ypatingai smarkiai pakilo mirtingumas. 29 d. spalio tapo užrekorduota apie 800 mirčių ir 24 valandas. Lietuvių irgi didelis skaitlianus serga, bet mirtingumas mažas, veik visi pasveiksta.

Trūksta graborių ir duobkasių.

Padidėjus nuo epidemijos mirtingumui, New Yorke ir Brooklyne pritrūko graborių ir duobkasių. Žmonės negali prisišaukti graborių, daugelis atsisako apsiimti laidoti tik todėl, kad negauna grabų. Būna tokių atsitikimų, kad lavonai namuose išguli po kelias dienas nelaidoti. Vieną dieną buvo pranešta, kad ant Kalvarijos kapinių randasi suverstų apie 400 lavonų. Sveikatos departamentas siunčia gatvešlavius kasti duobes ir laidoti lavonus.

Proponuojama pastatyti garines mašinas, kasti didelės duobes ir sykiu laidoti po kelias dešimtis, nes jau kitokio išėjimo nėra.

Susirgo sveikatos departamento viršininko sūnus.

Vyriausio sveikatos departamento viršininko dr. Co pelando sūnus susirgo ispaniška liga. Sako, kad labai sunkiai serga. Pasirodo, kad nuo šios epidemijos ir sveikatos departamento viršininkai negali apsisaugoti, tai ką kalbėti apie paprastus darbininkus.

Propagandistų Ratelio domai!

Subatoje, 2 d. lapkričio, socialistų kambariuose, po No. 308 So. 5th St., bus P. Ratelio mėnesinis susirinkimas. Pradžia 8 val. vakare. Visi nariai malonėkite atsilankyti, nes turime daug svarbių reikalų, surištų su atidarymu mokyklos. Taipgi atsiveskite naujų draugų dėl prisirašymo prie Ratelio. Sekr. J. Aleksaitis.

Liet. Neprigulmingo Klubu narių atydai!

Lietuvių Neprigulmingo Klubu mėnesiniai mitingai bus pirmą nedėdienį kiekvieno mėnesio, klubo kambariuose po No. 55 Hudson ave, Sekr. K. Sasnauskas.

Streikuoja vaikų drabužių siuvėjai.

28 d. spalio New Yorke išėjo į streiką 15,000 siuvėjų, užimtų vaikų drabužių išdirbystėje. Streikieriai reikalauja pakėlimo algų ant 200 šimčių ir 8 val darbo dienos. Streiku vadovauja A. C. W. of A. unija.

Streikuoja didžiųjų hotelių patarnautojai, virėjai, indų plovėjai ir kiti.

Prie jų prisidėjo ir laivų virėjai. Reikalauja didesnės algos ir geresnių darbo sąlygų. Streikierių vietas priimamos moterys.

Išėjo į streiką spaustuvių darbininkai. Jie reikalauja šešių dolerių algos daugiau ir savaitę. Darbininkus su

darbdaviais taikys valdžios darbo karės komisija.

Pėnyčioje, 1 d. lapkričio, 1918, bus milžiniškas masmitingas, kurį rengia Liet. Preserių unija 58 sk. ir Liet. Kriaučių unija 54 sk., Tautiškame Name, 101 Grand St., Brooklyne. Pradžia 8 val. vakare. Kalbės J. Bekampis ir sudžia — J. Pankin. Apart jų bus daugiau kalbėtojų. Kviečiame atsilankyti skaitlingiausiai, nes išgirsite daug naudingo apie organizacijos reikalus. Komitetas.

Nedėlioje, 3 d. lapkričio bus rinkimų prakalbos, kurias surengė Liet. Amerikos Ukėšų Kliubas, Tautiškame Name, 101 Grand St., Brooklyne. Pradžia 2 val. po pietų. Kalbėtojai bus iš visų partijų — kalbės lietuviškai ir angliškai. Įžanga dykai. Kviečiame atsilankyti. Rengėjai.

PAJIESKOJIMAI

Jieškau pažįstamos merginos ar moters Kauno gub., šaulių pav., kuri mokėtų siūti ant siuvamos mašinos. Atsišaukt nuo 25 iki 32 metų senumo. P. Smilkis, Nashua, N. H. 2 Atwood Ct., (88-99)

PARSIDUODA

Parsiduoda kičino pečius, lova, 2 stalai, karpetas, komodė ir dišės. Atsišaukite neveliaus subatos iki 12 val. F. G. Adomaitis, 702 Grand St., 1 floras, Brooklyne. (87-88)

KNYGA — 8 LEKCIJOS

Notų dėl visokių instrumentų arba dainavimo — \$1.50 parduodu už \$1.00. Išmoksitė be mokytojus. G. A. BARONAS, P. O. G. D., McKees Rocks, Pa.

Kas nori žinoti, kokios pasaulyje pas įvairias tautas buvo ir dabar yra religijos, kokie buvo dievai, velniai, raganos, pragarai, rojai ir kt., tai neatbūtinai turi įgyti NAUJĄ KNYGĄ —

Kas tai yra Religija?

Toje knygoje yra nurodyta apie buvusias kares ir apie dabartinę didžiąją karę, taipgi ir apie Rusijos revoliuciją. Kaina \$2.00, apdaryta \$2.50. Čia gaunamos ir kitos visokios knygos. Reikalingi agentai po visus miestus. Reikalaujant katalogo ar ataskos, reikia prisijusti už 3 centus stemptą.

F. MILASUSKIS 13 Atlantic St., SO. BOSTON, MASS. Tel. 2320 Greenpoint.

J. GARSVA

GRABORIUS (Undataker) LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

144 N. 5th St., Brooklyn, N. Y. C. 264 FRONT ST. Telephone 7867 Malx.

Kad plunksna yra galingesnė už kardą, tą patvirtina baėnyčios ilkimas. Baėnyčia per amžius vartoto kardą apveikimui savo konkurentų ir visokių skeptikų, bet plunksna, mokslinčių ir racionalistų rankose, sutrupino baėnyčios galybę ir atėmė iš jos kruvinąjį kardą.

TEL. 4123 GREENPOINT.
Dr. John Waluk
161 N. 6th St., BROOKLYN, N. Y.
Nuo 8 iki 10 išryto, Nuo 1 iki 3 po piet., Nuo 6 iki 8 vakare; Nedėliomis pagal sutartį.

MACYS BROS.
NAUDOKITĖS PROGA!
Didelis išpardavimas Aishaksių, Vežimukų (ke-rečiukų) ir daug kitokių daiktų pigiausia kaina.

Išlygos lengvos \$1.00 SAVAITEJ

Sykiu mokant, atiduodame fabrikos kainomis. Turime skyrių gramafonų ir vairaus didumo. Pristatome į namus.
MACYS BROS.
198-200 Grand Street, BROOKLYN, N.Y.
Tarpe Driggs ir Bedford Ave's.
Tel. 2372 Greenpoint.

REIKALINGA MOTE-RŪ IR MERGINŲ.
Nuolatinis darbas, gera mokes-tis, mokama už šventadienius, subatoje pusė dienos dirbama.
S. RAWITSER & CO.
393 Flushing Ave., B'klyn, N.Y. (88-91)

AR NORI VALGYT GERA DUONĄ? JEIGU TSP. TAI IŠKUR DUONĄ, IS
GARSAS SENIASIA IR GERIAUSIA KEPTUVE.
Kepa geriausia duoną iš Cystų ruginių miltų. Taip pat mes kepame geriausias keikus veselijoms ir kitokiems pokiams.
Turėdami kokį nors užsakymą ir norėdami valgyti gera, skania, puikiai padarytą duoną, tai visados kreipkitės į mus. Duona siunčiame ir kitą miestą.
F. MASIULEVIČIUS ir SUNAI, Savininkai.
209 BEDFORD AVE. (Tel. 2876 Greenpoint) BROOKLYN, N. Y.

SOKIŲ MOKYKLA.
Per 38 m. žinoma, kaip geriausia šokių mokykla. Prof. Sterno šokių mokykla po num. 952 Broadway, kamp. Myrtle ave. prie elevatorio stoties, Brooklyne, daveža visai karai ir elvatoriniai. Mokina ma Waltz, Foxrot, One Step, Tye Step, Boston Gude ir visai naujausios mados šokiai balių ir steo džiazus. Mokiniu vyrus ir merginas lanko ja nuo trijų šimčių iki keturių šimčių. Duodu privatiškas lekcijas ti kilasoje. Atidaryta nuo 9 ryto iki 11 vakaro, taip pat ir Nedėliomis. Išlygos: \$5.00, \$10.00 ir \$20.00. Išmėkti nu visus šokius. Mokiniu žiemą ir vasarą. Mokiniu pagal naujausią mada. Visada mokikis pas specialistą. Mektis IŠKALNO.
THE STERN SCHOOL OF DANCING 952 Broadway, Brooklyn, N. Y.

Mediniai namai ir muriniai
TIKTAI 1000 DOLERIŲ
Ant pardavimo 1 familijai namas su 6 kamb., maudynėmis, įmokėti \$100, likusius kas mėnuo po \$10. Kaina \$1,000. 2 šeimynom namas su 11 kambarių ir maudynėmis, įmokėti \$150, likusius kas mėnesis po \$15, kaina \$1,500. Turime namų 3,5,6, 7,8,10 ir daugiau familijoms su dideliu pasirinkimu — Ridgewode, Jamaica, East New York, Flatbushe, South Brooklyne, Maspeth, Greenpoint — visuose priemiesčiuose ir pačiame Brooklyne ir New Yorke. Turime daug farmų su budinkais ir gyvuliais, žemė geriausia, mūsų žmonėmis apgyventa.
Su visokiais reikalais kreipkitės pas mane, o aš patarnausiu teisingai.
B. A. ZINIS REALTY CO.
Branch Office: 420 Lorimer St., šale Grand St., BROOKLYN, N. Y.

MOKYKLA

Tavo Namuose

Vienintelė darbininko mokykla, tai geros knygos, kurias jis, liuosu nuo darbo laiku, gali skaityti ir mokintis ir, lygiai kaip ir tie, ką mokyklas lanko, buti išmintingu ir visai žinančiu. Žemiau talpiname keliolikos svarbių darbininkams knygų surašą, kurias kiekvienas darbininkas turi įgyti ir perskaityti.

K. MARKSAS — Jo gyvenimo ir mokslo charakteristika. Kaina \$1.00, apdaryta \$1.50	LAISVĖS KALINYS. Justino Tumėno poema. Kaina ..... 30c.
DARBININKĖ-MOTINA. Kaina ..... 20c.	LIETUVA SUŠALS. Buvusioji ledų galdynė arba žmonių ateitis bei praetis. Kaina ..... 20c.
VELNIO BAŽNYČIA. Kaina ..... 50c.	MOTERŲ PADEJIMAS EVANGELIJOJ IR APASTALŲ RASTUOSE. Parašė Z. Aleksa. Si knygelė išaiškina, kokiu moterų padėjimas buvo gilioj senovėj ir kaip link moterų atsinešdavo Kristus apatalai ir pats Kristus, kurio mokslą skelbia dabartinė mūsų dvasiškija. Ypač patartina ją perskaityti moterims. Kaina ..... 20c.
GRIUVĖSIUOSE. Parašė K. Jasiukaitis. Tai yra labai smagi apyskaitė, kuri atvaizdina liūdną likimą Lietuvos tarnaitės. Kaina 15c.	ZENYBA IR ŽMOGAUS GYVENIMO SIEKINYS, su priedu LYTIŠKOJI ETIKA. Labai naudinga knygelė. Telpa daug gražių patarimų vedusiems ir tiems, kurie mano vest. Antra laida. Kaina ..... 15c.
MOTERISKĖ IR MEILĖ. Sutaisė Bostonietis. Dailus pasiskaitymas apie meilę. Tinka kiekvienam, ypatinai jaunimui. Kaina ..... 20c.	GYVAS GRABĖ. Parašė Senas Vincas. Tai vienas iš geriausiai nusisekusių Seno Vinco vaizdelių. Juokų šioje knygelėje iki ausų. Kas nori valandą laiko smagiai praleisti lai užsisako ją. Kaina ..... 10c.
DARBO ŽMONIŲ ISTORIJA. Ją turi perskaityti kiekvienas darbininkas, kad gauti supratimą, koks buvo likimas darbo žmonių praetyj ir kaip jie kovoję. Kaina ..... 25c.	KODĖL BAŽNYČIA PRIESINASI SOCIALIZMUI? Verta perskaityti kiekvienam, ypač tikinčiam žmogui. Kaina ..... 15c.

"LAISVE" 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

LIGŲ PRIEŠAS — MUSŲ DRAUGAS.
Žmogus linksmas ir ramus, kol jis sveikas. Paprasta liga padaro žmogų nelaimingą. Tankiausiai žmogų kankina vidurių arba skilvio ligos — nemalimas, dispepsija, diegliai ir skausmai, išpūtimas, diegliai šonuose, krūtinėje ir nugaroje, užstojimas gerklėje ar krūtinėje ir t.t. Tas pacina nuo nereguliariško ir normališko skilvio. Geriausias vaistas, kuris apsaugoja nuo tų ligų arba greit jas pašalina — tai Provizorius Vinco J. Daunoros TREJOS DEVYNERIOS arba TREJANKA. Tai neįveikiamas ligų priešas, o kartu mūsų draugas. Reikalaukite to draugo pas agentus arba tiesiog prisiusdami 50 centų pačtos ženkleliais. Vincas J. Daunora, Provizorius, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. (Appgarsinimas).

MANHATTAN HATS
yra žinomos kaip geriausios ir dabar yra tokiomis.
Kainos ant kepurų ir ant kitų reikmenų liko pakeltos, bet mes iš anksto turėjome žalią medžiagą ir todėl mes galime pigiau doleriu parduoti ir geresnio tavoro, negu kur kitur.
Pirmiau, negu tu pirksi rudeninę ar žieminę kepurę, atei ir prisiziūrėk mūsų tavorų ir be abejonės, persitikrinsi, jog tas teisybė, ką mes sakome. Skrybelės pritaikomos geriausiai. Kainos visai prieinamos.
Manhattan Hat Stores
230 Grand St. BROOKLYN, N. Y. 479 Grand St. New Yorke krautu 159 E. Broadway.

MANHATTAN HATS
yra žinomos kaip geriausios ir dabar yra tokiomis.
Kainos ant kepurų ir ant kitų reikmenų liko pakeltos, bet mes iš anksto turėjome žalią medžiagą ir todėl mes galime pigiau doleriu parduoti ir geresnio tavoro, negu kur kitur.
Pirmiau, negu tu pirksi rudeninę ar žieminę kepurę, atei ir prisiziūrėk mūsų tavorų ir be abejonės, persitikrinsi, jog tas teisybė, ką mes sakome. Skrybelės pritaikomos geriausiai. Kainos visai prieinamos.
Manhattan Hat Stores
230 Grand St. BROOKLYN, N. Y. 479 Grand St. New Yorke krautu 159 E. Broadway.